



# Türkiye Üreme Sağlığı Programı

## Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Mezuniyet Öncesi Eğitimi Güçlendirme Projesi

### *Ebelik Eğitimi* **CS/ÜS DEĞERLENDİRME REHBERLERİ** *(Eğitimci)*



TÜSP Projesi Avrupa Birliği tarafından finanse edilmekte, T.C. Sağlık Bakanlığı işbirliği ile Euro-Mediterranean Networks-Euromed sprl tarafından konsorsiyum üyeleri ile birlikte uygulanmaktadır



**Bu rehber Sağlık Bakanlığı'nın izni ile  
Türkiye Üreme Sağlığı Programı çerçevesinde üretilen çıktılarına uygun olarak  
Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Mezuniyet Öncesi Eğitimini Güçlendirme  
Projesi tarafından yeniden düzenlenmiştir.**

**ANKARA 2006**

Düzenleyen

Prof.Dr.Çiğdem BUMİN

Türkiye ÜSP, CS/ÜS Mezuniyet Öncesi Eğitimini Güçlendirme Projesi  
Proje Ekip Başkanı  
CS/ÜS Tıp Eğitimi Koordinatörü

## İÇİNDEKİLER

CYBE/HIV/AIDS danışmanlığı değerlendirme rehberi.....	1
Cybe açısından öykü alma değerlendirme rehberi.....	3
Erkek başvuranın dış genital organ muayenesi değerlendirme rehberi.....	5
Kadın başvuranın pelvik muayenesi değerlendirme rehberi.....	7
GYE/CYBE' nin mikroskop değerlendirmesi değerlendirme rehberi.....	10
Doğum öncesi bakım değerlendirme rehberi (öykü alma).....	13
Doğum öncesi bakım değerlendirme rehberi (danışmanlık).....	15
Gebe muayenesi değerlendirme rehberi karın muayenesi.....	16
Gebe muayenesi değerlendirme rehberi vajinal muayene (Doğumun birinci evresinde).....	18
Normal doğum eylemi değerlendirme rehberi.....	20
Doğum sonrası bakım değerlendirme rehberi.....	22
Emzirme ve bebek beslenmesi değerlendirme rehberi.....	24
Post partum kanama yönetimi değerlendirme rehberi.....	26
Yenidoğanın bakımı ve muayenesi değerlendirme rehberi.....	29
Aile planlaması danışmanlığı değerlendirme rehberi .....	31
Oral kombine hormonal kontraseptif (KOK) danışmanlığı.....	35
değerlendirme rehberi	
Oral hormonal kontraseptif (KOK) izlem danışmanlığı ve .....	37
yöntem sunumu değerlendirme rehberi	
Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptif danışmanlığı.....	39
değerlendirme rehberi	
Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptif izlem danışmanlığı.....	41
ve yöntem sunumu değerlendirme rehberi	
Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif.....	43
danışmanlığı değerlendirme rehberi	
Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif .....	45
izlem danışmanlığı değerlendirme rehberi	
Implanon danışmanlığı değerlendirme rehberi .....	47
Implanon izlem danışmanlığı değerlendirme rehberi .....	49
Bakırlı RIA danışmanlığı değerlendirme rehberi .....	51
Bakırlı RIA izlem danışmanlığı değerlendirme rehberi .....	53

Hormonlu RIA danışmanlığı değerlendirme rehberi .....	55
Erkek kondomu danışmanlığı değerlendirme rehberi.....	57
Erkek kondomu izlem danışmanlığı ve yöntem sunumu değerlendirme rehberi.....	59
Erkek kondomu maket üzerinde uygulama değerlendirme rehberi.....	61
Kadın kondomu danışmanlığı değerlendirme rehberi.....	62
Kadın kondomu izlem danışmanlığı ve yöntem sunumu değerlendirme rehberi .....	64
Kadın kondomu maket üzerinde uygulama değerlendirme rehberi.....	66
Laktasyonel Amenore Metodu( LAM ) danışmanlığı değerlendirme rehberi.....	67
Laktasyonel Amenore Metodu ( LAM )izlem danışmanlığı değerlendirme rehberi.....	79
Tüp ligasyonu danışmanlığı değerlendirme rehberi .....	71
Vazektomi danışmanlığı değerlendirme .....	73
İstenmeyen gebeliklerde danışmanlık değerlendirme rehberi .....	75
Gençlere aile planlaması danışmanlığı değerlendirme rehberi .....	77
Gençlere yönelik danışmanlık değerlendirme rehberi ( aile ile birlikte ).....	81
Dünya Sağlık Örgütü Uygunluk Kriterleri (2004).....	83
Kaynaklar.....	103

<b>CYBE/HIV/AIDS DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>					
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması				
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması				
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----					
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____					
					<b>UYGULAMA</b>
					1 2 3 4 5
<b>İlişki Kurma</b>					
1. Hoş geldiniz deme					
2. Giriş yapma					
3. Cinsellik konusunu açma					
4. Gizli kalacağını söyleme					
<b>İnceleme</b>					
5. Başvuranın ihtiyaçlarını, risklerini, cinsel yaşamını, sosyal bağlarını ve durumları inceleme					
6. Başvuranın bilgisini değerlendirme ve gerekliyse bilgilendirme					
7. Başvuranın HIV ve CYBE'nin gebeliğe yönelik risklerini anlaması için destek verme					
<b>Karar Verme</b>					
8. Başvuranın hangi kararları almaya ihtiyacı olduğunu belirleme					
9. Başvuranın her karar için seçeneklerini belirleme					
10. Faydaları, dezavantajları ve sonuçları tartışma					
11. Başvurana kendi kararlarını alması konusunda destek verme					
12. Kararın uygulanması için somut ve anlaşılır bir plan hazırlama					

<b>13. Başvurana karar verirken ihtiyacı olacak becerileri tanımlama</b>					
<b>14. İhtiyaca göre yardımcı olarak becerileri uygulatma</b>					
<b>15. İzlem için bir plan yapma</b>					

**Öğrenci danışmanlık yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL**

Eğitimcinin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>CYBE AÇISINDAN ÖYKÜ ALMA DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>	
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----	
Sınıfı : _____Tarih: __/__/____	
	<b>UYGULAMA</b>
	<b>1 2 3 4 5</b>
<b>1. Nazik bir şekilde karşılama</b>	
<b>2. Mahremiyeti sağlama</b>	
<b>3. Kendini tanıtmaya</b>	
<b>4. Başvuranın adını öğrenme ve kullanma</b>	
<b>5. Sözlü/sözsüz iletişim becerilerini kullanma</b>	
<b>6. Başvuranın</b>	
Yaşı	
Öğrenim durumu	
Mesleği	
Eşinin işi	
<b>7.Başvuranın şikayetini sorma</b>	
Başlangıcı, süresi	
Belirtilerin cinsel ilişki ile ilişkisi	
Belirtilerin idrar yapma ile ilişkisi	
Benzer şikayetlerin önceden olup olmadığı	
Cinsel eşlerde benzer şikayetlerin olup olmadığı	

<b>8. Başvuran kadın ise :</b>				
Vajinal bir akıntısı olup olmadığı				
Son üç ayda anormal kanamasının olup olmadığı				
Cinsel ilişki sırasında ya da sonrasında ağrı kanama, rahatsızlık hissi olup olmadığı				
Son bir yıl içinde, vajinal akıntı, genital bölgede yaralar ya da deride farklı oluşumlar gibi sorunlarının olup olmadığı				
Üreme organında iltihaplı bir hastalık olabileceğini düşünüp düşünmediği				
Eşinde son üç ay içinde penisten akıntı, kasıktaki bezelerin ülseri ya da şişmesi gibi sorunların olup olmadığı; eşinin bu nedenlerden dolayı tedavi olup olmadığı				
Başvuranın ya da bildiği kadarıyla eşinin başkaları ile cinsel ilişkisi olup olmadığı ( <b>Tepki çekmeden çok dikkatli sorulmalı</b> )				
<b>9. Başvuran erkek ise:</b>				
İdrar yolundan gelen akıntısının olup olmadığı				
Son bir yıl içinde, penisten akıntı, genital bölgede yaralar ya da deride farklı oluşumlar gibi sorunlarının olup olmadığı				
Üreme organında iltihaplı bir hastalık olabileceğini düşünüp düşünmediği				
Eşinde son üç ay içinde akıntılı kadın hastalığı, kanama, kasıktaki bezelerin ülseri ya da şişmesi gibi sorunların olup olmadığı; eşinin bu nedenlerden dolayı tedavi olup olmadığı				
Başvuranın ya da bildiği kadarıyla eşinin başkaları ile cinsel ilişkisi olup olmadığı ( <b>Tepki çekmeden çok dikkatli sorulmalı</b> )				
<b>10. Yakın zamana yönelik cinsel öykü alma</b>				
En son cinsel ilişkinin zamanı En son cinsel ilişki (düzenli/rastgele/yeni bir cinsel eş mi?) Kondom kullanma durumu				
<b>11. Diğer hastalıkları hakkında bilgi alma</b>				
<b>12. Son bir hafta içinde antibiyotik kullanma durumu</b>				
<b>13. İlaç alerjisi olup olmadığını sorma</b>				
<b>14. Muayene olması gerektiğin söyleyerek görüşmeyi tamamlama</b>				

Öğrenci öykü almaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....



**ERKEK BAŞVURANIN DIŞ GENİTAL ORGAN MUAYENESİ  
DEĞERLENDİRME REHBERİ**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

**Öğrencinin** : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_ Tarih: \_\_/\_\_/\_\_\_\_

Dış Genital Organ Muayene Basamakları	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
<b>1.Gerekli mahremiyeti sağlama</b>					
<b>2.Muayene konusunda bilgi verme</b>					
<b>3.Ayakta durmasını, pantolonunu dizlerine kadar indirmesini, gömleğini göğsüne kadar kaldırmasını isteme</b>					
<b>4.Muayeneye başlamadan önce elleri yıkama</b>					
<b>5.Muayene için yeterli ışık sağlama</b>					
<b>6.Kullanılacak aletleri ve gereçleri hazırlama, kontrol etme</b>					
<b>7.Her iki ele eldiven giyme</b>					
<b>8.Erkeğin muayene sırasında rahat olmasını sağlama</b>					
<b>9.Dış genital organları inceleme</b>					
Kalçaları döküntü ve lezyonlar açısından inceleme					
İnguinal bölge, kasıklar, penis ve skrotumu döküntü, kızarıklıklar, şişlikler ve şişlikler açısından inceleme					
<b>10.Elle dokunacağını söyleme</b>					
<b>11.Dış genital organları palpe etme</b>					
İnguinal bölge ve kasıkları, büyümüş lenf bezleri ve bubonlar yönünden palpe etme					
Skrotumun anatomik bölümlerini (testis, epididim, spermatik kolon) palpe etme					
Penisi kızarıklık, yaralar ve ülserler yönünden muayene etme. Glans penis ve üretral meatusu inceleme					

12.Üretral akıntı olup olmadığını kontrol etme					
13.Belirgin bir akıntı görülüyorsa, penisin ventral parçasından meatusa doğru masaj yapılarak, sıkılıp sıvazlanarak akıntı olup olmadığını kontrol etme					
14.Üretral akıntudan örnek alıp mikroskopik olarak değerlendirme					
15.Muayene bulgularını kaydetme					
16.Başvurana bulgular ile ilgili açıklayıcı bilgiler verme					

Öğrenci erkekte dış genital organ muayenesi yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>KADIN BAŞVURANIN PELVİK MUAYENESİ DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>					
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması				
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması				
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:----- Sınıfı : _____Tarih: __/__/____					
Pelvik Muayene Basamakları	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
1. Gerekli mahremiyeti sağlama					
2. Kadına idrar yapıp yapmadığını sorma					
3. Muayene konusunda bilgi verme					
4. Kadını pelvik muayeneye davet ederek, nazikçe jinekolojik masaya alma					
5. Pelvik muayene için uygun biçimde örtme					
6. Pelvik muayeneye başlamadan önce elleri yıkama					
7. Muayene için yeterli ışık sağlama					
8. Kullanılacak aletleri ve gereçleri hazırlama, kontrol etme					
9. Her iki ele eldiven giyme					
10. Kadının muayene sırasında rahat olmasını sağlama					
11. Dış genital organları inspekte etme					
12. Kalçaları döküntü ve lezyonlar açısından inceleme					
13. Vulva, perine ve perineal deriyi döküntü, kızarıklıklar, siğiller ve şişlikler açısından inceleme					
14. Kadına elle dokunacağını söyleme					
15. Dış genital organları palpe etme					
16. Bartholin bezlerini palpe etme					
17. Üretral akıntı olup olmadığını kontrol etme					

18. Kadına spekulum takılacağını söyleme					
<b>SPEKULUM MUAYENESİ</b>					
19. Uygun büyüklük ve şekilde bir spekulum seçme					
20. Kuru spekulum kullanma					
21. Spekulumu elde konumlandırma					
22. İşaret parmağını introitusa koyma ve perine yönünde hafifçe bastırma					
23. Spekulumu vajinal girişe 45 derecelik bir açıyla yerleştirme ve yatay konuma gelecek şekilde iterek vajina içine doğru ilerletme					
24. Spekulumu tamamen yerleştirdikten sonra kollarını açma ve serviksin tamamı görünecek şekilde sabitleştirme.					
25. Vajina ve serviksi gözlemlene					
26. Vajinal ve servikal akıntı olup olmadığını inceleme					
27. Akıntının özelliklerine bakma					
28. Vajinal pH'a bakma					
29. Vajinal yayma için örnek alma					
30. Servikal yayma için örnek alma					
31. Spekulumun vidasını gevşettikten sonra, her iki yöne hafifçe çevirerek vajinal mukozada lezyon olup olmadığını inceleme					
32. Spekulum kolları serviksi atladıktan sonra, perineyi koruyarak kapalı olarak yavaşça dışarı çekme					
33. Spekulumu çıkardıktan sonra dekontaminasyon kovaşına atma					
34. Kadına elle muayene edeceğini söyleme					
<b>İKİ ELLE MUAYENE(Bimanuel Muayene)</b>					
35. İşaret ve orta parmaklarını, avuç yana bakacak şekilde, introitusdan içeri yavaşça sokma, avucu yukarı çevirme					
36. Bartholin bezlerini baş parmak ve vajinadaki iki parmak arasında muayene etme					
37. Vajinayı inceleme. Kişiden hafif ıkınmasını isteme ve sistosel, rektosel veya üretrosel olup olmadığına bakma					
38. İki parmakla başparmak avuç içine kıvrılmış olarak, serviksin pozisyonunu, şeklini, kıvamını, hareketliliğini ve duyarlılığını inceleme					
39. Uterusun büyüklüğünü, şeklini, kıvamını ve pozisyonunu saptama					
40. Palpasyonla adnekslerde ağrı, duyarlılık ve kitle olup olmadığına bakma					

41. Uterus arkasında (Douglas boşluğunda) dolgunluk, hassasiyet olup olmadığını değerlendirme					
42. Eldivenleri çıkarıp, tek kullanımlık ise kurallara uygun olarak çöpe atma, yeniden kullanılacaksa dekontaminasyon kovaasına atma					
43. Mikroskopik incelemeye geçmeden önce kadını jinekolojik masadan kaldırma					
44. Muayene bulgularını kaydetme					
45. Başvurana bulgular ile ilgili açıklayıcı bilgiler verme					

**Öğrenci kadında pelvik muayene yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**GYE/CYBE' NİN MİKROSKOP DEĞERLENDİRMESİ  
DEĞERLENDİRME REHBERİ**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_Tarih: \_\_/\_\_/\_\_

MİKROSKOP DEĞERLENDİRMESİNDE AŞAMALAR	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
<b>ÖRNEK ALMA</b>					
<b>Vajinal Yayma İçin</b>					
1. Pamuklu çubuğu arka forniks ya da akıntının bol olduğu yere sürerek örnek alma					
2. Pamuklu çubuğu, 2 cm boyunda kesilmiş turnusol kağıdına sürme					
3. Pamuklu çubuğu, içinde 1 ml serum fizyolojik olan tüpe daldırma, tüpü dik olarak yerleştirme					
4. Turnusol kağıdını, renkli gösterge ile karşılaştırarak vajinal pH'i belirleme					
<b>Servikal Yayma İçin</b>					
5. Serviksi, kuru ve steril gazlı bez ile temizleme					
6. Yeni bir pamuklu çubuğu, hiçbir yere değdirmeden, pamuklu kısım içerde kalacak şekilde servikal ostan sokma					
7. Pamuklu çubuğu, 30 saniye süre ile servikal osun içinde saat yönünde döndürme					
8. Hiçbir yere değdirmeden çıkartılan pamuklu çubuğu, döndürme hareketi ile lam üzerine sürme, daha sonra uygun şekilde atma					
9. Lamı, temiz bir zeminde kurumaya bırakma					

PREPARAT HAZIRLAMA VE DEĞERLENDİRME					
<b>Vajinal Yayma İçin</b>					
<b>10. Serum fizyolojik içindeki pamuklu çubuğu çıkartarak, lam üzerine bir damla sürme ve çubuğu tüpün içine geri koyma</b>					
<b>11. Dikkat: Vajenden alınan örneği 15 dakikadan fazla bekletmeme!</b>					
<b>12. Lam üzerine lamel kapatma</b>					
<b>13. Mikroskop altında önce 10, sonra 40'lik büyütmede bakma</b>					
<b>14. Mikroskop incelemesinde aşağıdakileri değerlendirme:</b>					
Beyaz küre					
İpucu hücresi (bakteriyel vajinosis)					
Trikomonas					
Kandida (hif ve tomurcuklar)					
<b>15. İpucu hücreleri görülmüş ise ya da bakteriyel vajinosis şüphesi varsa koku (whiff) testi yapma:</b>					
Yeni bir lama çubuk ile bir damla örnek koyma					
Lamın üzerine bir damla KOH (potasyum hidroksit) ekleme					
Lamı buruna götürerek koklama					
Balık kokusu alıyorsa, bakteriyel vajinosis lehine değerlendirme					
<b>16. Kandida açısından değerlendirmek için, bir önceki basamakta hazırlanan KOH eklenmiş örneğin üzerine lamel kapatarak mikroskop altında 10'luk ve 40'lik büyütmede inceleme</b>					
<b>Servikal Yayma İçin</b>					
<b>17. Üzerinde servikal yayma olan lamı 3 kez ateşten geçirerek tesbit etme</b>					
<b>18. Gram boyama yapma:</b>					
Bütün yüzeyi kaplayacak biçimde kristal viyole damlatarak 10-15 saniye bekleme					
Distile su ile boya akana kadar yıkama					
Bütün yüzeyi kaplayacak biçimde lugol damlatarak 10-15 saniye bekleme					
Distile su ile boya akana kadar yıkama					
Bütün yüzeyi kaplayacak biçimde alkol damlatarak 10-15 saniye bekleme					
Distile su ile alkol akana kadar yıkama					
Bütün yüzeyi kaplayacak biçimde sulu fuksin (safranin) damlatarak 10-15 saniye bekleme					
Distile su ile boya akana kadar yıkama					

<b>19.Boyanan örneği, havada kurumaya bırakarak ya da kağıt havlu ile ovuşturmadan bastırarak kurutma</b>					
<b>20.Mikroskop altında önce 40'lik büyütmede, daha sonra sedir (immersiyon) yağı ile 100'lük büyütmede bakma</b>					
<b>21.Mikroskop incelemesinde aşağıdakileri değerlendirme:</b>  Gonore (Gram negatif hücre içi diplokoklar)  Klamidya (100'lük büyütmede her alanda 10 ya da daha fazla parçalı hücre görülmesi; mikroorganizma görülmez)					
<b>22.İşlemler tamamlandıktan sonra, kullanılan gereçleri uygun şekilde imha etme ve elleri yıkama</b>					

**Öğrenci mikroskopik muayene yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....



<b>DOĞUM ÖNCESİ BAKIM DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>					
<b>Öykü Alma</b>					
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması				
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması				
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin : Adı Soyadı:-----</b>					
Sınıfı : _____Tarih: __/__/____					
	<b>UYGULAMA</b>				
<b>Karşılama ve İletişim Kurma</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<b>1.Nazik bir şekilde karşılama</b>					
<b>2.Mahremiyetini sağlama</b>					
<b>3.Kendini tanıtmak</b>					
<b>4.Başvuranın adını öğrenme ve kullanma</b>					
<b>5.Sözlü/sözsüz iletişim becerilerini kullanma</b>					
<b>Öykü Alma</b>					
<b>6.Annenin doğum tarihi</b>					
<b>7.Öğrenim durumu</b>					
<b>8.Mesleği</b>					
<b>9.Çalışma durumu</b>					
<b>10.Eşinin mesleği ve çalışma durumu</b>					
<b>11.Kan grubu</b>					
<b>12.Kronik sistemik hastalıklar</b>					
<b>13.CYBE öyküsü</b>					
<b>14.Sigara ve alkol alışkanlığı , madde bağımlılığı</b>					
<b>15.Geçirilmiş enfeksiyon hastalıkları</b>					
<b>16.Paraziter hastalıklar</b>					
<b>17.Pika</b>					
<b>18.Psikolojik sorunlar</b>					
<b>19.Kan transfüzyonu</b>					

20.Geçirilmiş operasyonlar					
21.Geçirilmiş jinekolojik operasyonlar					
22.İlaç allerjisi					
23.Aile öyküsü					
24.İlaç kullanımı					
25.Daha önceki gebelik sayısı ( Gravida)					
26.Daha önceki doğum sayısı (Parite)					
27.İsteyerek düşük varlığı ve sayısı					
28.Kendiliğinden düşük varlığı ve sayısı					
29.Ölü Doğum varlığı ve sayısı					
30.Ektopik gebelik varlığı ve sayısı					
31.Tekrarlayan ikinci trimester gebelik kayıpları					
32.Anomalili doğum					
33.Yaşayan çocuk sayısı					
34.Çocuk ölümü varsa nedenleri					
35.Gebe kalabilmek için herhangi bir tedavi görme durumu					
36.Daha önceki doğumlarının şekli (normal doğum, sezaryen, makadi doğum, epizyotomi, perine yırtığı)					
37.Daha önceki doğumlarını nerede gerçekleştirdiği					
38.Doğum, gebelik ve lohusalık ile ilgili komplikasyonlar					
39.Son Adet Tarihi (Son adet ilk günü)					
40.Adetlerinin düzeni					
41.Gebelik öncesi kullanılan aile planlaması yöntemi					
42.Akraba evliliği					
43.Gebelik yakınmaları					
44.Bebek hareketlerinin varlığı					
45.Doğum öncesi bakım alma durumu (varsa kayıtlar)					
46.Doğumun nerede ve kim tarafından gerçekleştirileceği					
47.Doğum sonrası aile planlaması					
48.Gebeyi kaydetme					

Öğrenci gebelik öyküsü almaya; .....HAZIR, .... HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>DOĞUM ÖNCESİ BAKIM DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>					
<b>Danışmanlık</b>					
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması				
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması				
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem Yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----					
Sınıfı : _____Tarih: __/__/____					
			<b>UYGULAMA</b>		
<b>Karşılama ve İletişim</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<b>1.Nazik bir şekilde karşılama</b>					
<b>2.Mahremiyetini sağlama</b>					
<b>3.Kendini tanıtırma</b>					
<b>4.Başvuranın adını öğrenme ve kullanma</b>					
<b>5.Sözlü/sözsüz iletişim becerilerini kullanma</b>					
<b>Doğum Öncesi Bakım Danışmanlık Konuları</b>					
<b>6.Doğum öncesi bakım takvimi</b>					
<b>7.Beslenme ve diyet</b>					
<b>8.Fiziksel aktivite ve çalışma koşulları</b>					
<b>9.Gebelikte cinsel yaşam</b>					
<b>10.Hijyen ve genel vücut bakımı</b>					
<b>11.Diş Bakımı</b>					
<b>12.Sigara alışkanlığı</b>					
<b>13.Alkol alışkanlığı ve madde bağımlılığı</b>					
<b>14.Emzirme</b>					
<b>15.İlaç kullanımı</b>					
<b>16.Tetanoz toksoid aşısı</b>					
<b>17.Gebelikte olağan yakınmalar</b>					
<b>18.Doğumun nerede ve kim tarafından yapılacağıının planlanması</b>					
<b>19.Gebelikte tehlike işaretleri</b>					
<b>19.Postpartum aile planlaması danışmanlığı</b>					
<b>20.Gebeyi kaydetme</b>					

Öğrenci danışmanlık yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....  
İmzası: .....

**GEBE MUAYENESİ DEĞERLENDİRME REHBERİ**

**KARIN MUAYENESİ**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem Yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_ Tarih: \_\_/\_\_/\_\_

	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
<b>Karşılama ve İletişim Kurma</b>					
<b>1.Nazik bir şekilde karşılama</b>					
<b>2.Kendini tanıtmak</b>					
<b>3.Mahremiyeti sağlama</b>					
<b>4.Başvuranın adını öğrenme ve kullanma</b>					
<b>5.Sözlü/sözsüz iletişim becerilerini kullanma</b>					
<b>Karın Muayenesi</b>					
<b>6.Muayene konusunda gerekli bilgiyi verme</b>					
<b>7.Muayeneye başlamadan hastaya mesanesini boşalttırma</b>					
<b>8.Boy, kilo ölçümü</b>					
<b>9.Muayene için gerekli araç-gerecin hazırlanması ve kontrolü</b>					
<b>10.Elleri yıkama, kurulama</b>					
<b>11.Gebeyi muayeneye uygun şekilde yatırma</b>					
<b>12.Tansiyon ölçümü</b>					
<b>13.Genel vücut muayenesi</b>					
<b>14.Karın enspeksiyonu</b>					
<b>15.Fundus yüksekliği</b>					
<b>16.Leopold 1</b>					
<b>17.Leopold 2</b>					
<b>18.Leopold 3</b>					
<b>19.Leopold 4</b>					
<b>20.Başın pelvis üstünde kalan kısmının belirlenmesi (1/5 vb)</b>					
<b>21.Fetal Kalp Atım Hızı (../dak)</b>					

22.Gebeye yapılacak testleri açıklama					
23.Kan numunesi alma					
24.İdrar kabı verme					
25.İdrar numunesi verme tekniğini açıklama					
26.İdrar numunesinin değerlendirilmesi					
27.Muayene bulgularını ve tetkik sonuçlarını kaydetme					
28.Gebeye bulgular ve tetkikler ile ilgili açıklayıcı bilgi verme					

Öğrenci gebede karın muayenesi yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitimcinin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**GEBE MUAYENESİ DEĞERLENDİRME REHBERİ**  
**DOĞUMUN BİRİNCİ EVRESİNDE VAJİNAL MUAYENE**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem Yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_Tarih: \_\_/\_\_/\_\_\_\_

	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
<b>Karşılama ve iletişim</b>					
<b>1.Nazik bir şekilde karşılama</b>					
<b>2.Kendini tanıtırma</b>					
<b>3.Mahremiyeti sağlama</b>					
<b>4.Başvuranın adını öğrenme ve kullanma</b>					
<b>5.Sözlü/sözsüz iletişim becerilerini kullanma</b>					
<b>6.Kadını bilgilendirme</b>					
<b>7.Kadından muayene için rızasını alma</b>					
<b>Vajinal Muayene</b>					
<b>8.Mesaneyi boşalttırma</b>					
<b>9. Gerekli ekipmanı hazırlama</b>					
<b>10. Kadının mahremiyetine dikkat etme</b>					
<b>11.Litotomi pozisyonunda yatırma</b>					
<b>12.Işığın yeterli olduğunu kontrol etme</b>					
<b>13.Ellerini yıkayıp kurulama</b>					
<b>14.Vajinal muayene paketini açma</b>					
<b>15.Antiseptik sıvıyı hazırlama</b>					
<b>16.Kayganlaştırıcı jeli (K-Y Jelly) hazırlama</b>					
<b>17.Eldivenleri açma</b>					
<b>18.Elleri yeniden yıkayıp kurulama</b>					
<b>19.Aseptik koşullarda eldivenleri giyme</b>					
<b>20.Vulva ve perineyi kontrol etme</b>					
<b>21.Vulva ve perineyi antiseptik sıvıyla temizleme</b>					

22.Kayganlaştırıcı sürülmüş bir veya iki parmağı vajene uygulama					
22.Vajinayı hissedip durumuna bakma					
23.Serviksi bulup, açıklık ve silinmesini kontrol etme, partografa bulguları kaydetme ve değerlendirme					
24.Uterus kontraksiyonlarını takip etme , partografa bulguları kaydetme ve değerlendirme					
25.Amniyotik zarı değerlendirme, partografa bulguları kaydetme ve değerlendirme					
26.Fetüsün gelen kısmını ve pozisyonunu belirleme, partografa bulguları kaydetme ve değerlendirme					
27.Pelvis giriminin ön-arka çapını değerlendirme					
28.Pelvis çıkımını değerlendirme					
29.Parmakları yavaşça çıkarma					
30.Kadının vulva bölgesini kurulama					
31.Kadına ped verme					
32.Eldivenleri çıkarma					
33.Fetal kalp atışını dinleme,partografa bulguları kaydetme ve değerlendirme					
34.Bulguları gebeye açıklama					
35.Kullanılan ekipmanı kaldırma					
36.Elleri yıkayıp kurulama					
37.Bulguları kaydetme					
38.Varsa anormallikleri kaydetme					
39.Ciddi komplikasyonları sevk etme					

Öğrenci doğumun birinci evresinde vajinal muayene yapmaya;  
.....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

## NORMAL DOĞUM EYLEMİ DEĞERLENDİRME REHBERİ

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem Yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_Tarih: \_\_/\_\_/\_\_\_\_

Karşılama ve iletişim	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
1.Nazik bir şekilde karşılama					
2.Kendini tanıtmaya					
3.Mahremiyeti sağlama					
4.Başvuranın adını öğrenme ve kullanma					
5.Sözlü/sözsüz iletişim becerilerini kullanma					
Doğumun ikinci evresinin yönetimi					
6.Ortamı hazırlama					
7.Gerekli malzemeleri hazırlama					
8.Anneye gerekli açıklamayı yaparak onayını alma					
9.Ellerini yıkayıp kurulama					
10.Önlüğünü giyme					
11.Doğum setini temiz ve kuru bir yüzeye yerleştirip açma					
12.Elleri tekrar yıkayıp kurulama					
13.Eldivenlerini giyme					
14.Perineyi örtme					
15.Perineyi önden arkaya doğru temizleme					
16.Anusu bir pedle kapatma					
17.Hastayı ıkmaya teşvik etme					
18.Baş taçlandııkça bir elle anusu kapatırken diğer elle başın çıkımına yardımcı olma					
19.Başın doğumundan sonra anneye ıkmayıp nefes almasını söyleme					
20.Başın kurtulmasıyla birlikte boyun çevresinde göbek kordonu olup olmadığını kontrol etme					



21.Kordon mevcut ise gevşeterek bebeğin başından kurtarma					
22.Kordon bebeğin başını sıkı bir şekilde sarıyorsa iki klemp uygulayarak göbek kordonunu iki klemp arasından kesip bebeğin boynunu göbek kordonundan kurtarma					
23.Bebeğin başının eksternal rotasyonunu gözleme					
24.Baş çıkınca oksitosin enjeksiyonu yapılmasını sağlama					
25.Bir sonraki kontraksiyonda anne ıkmaya başladığında bebek başının iki yanına eller konularak aşağı doğru hafifçe çekerek önde gelen omuzu doğurtma					
26.Arkada gelen omuzu başı hafifçe yukarı çekerek doğurtma					
27.Bebeğin vücudunu ve ekstremitelerini lateral fleksiyon uygulayarak yukarı doğru hafifçe çekme					
28.İki steril klemp ile göbek kordonunu tutma ve arasından steril bir makasla kesme					
<b>Doğumun üçüncü evresinin yönetimi</b>					
29.Yapılmamış ise oksitosin enjeksiyonu yapılmasını sağlama					
30.Uterus kontraksiyonunun değerlendirme					
31.Sağ elle kontrollü kord traksiyonu uygulama					
32.Sol elle zıt traksiyon uygulama					
33.Plasantayı iki elle kavrama					
34.Plasantayı ekseni etrafında çevirerek çıkarma					
35.Uterus kontraksiyonunu kontrol etme					
36.Vajinal kanamayı değerlendirme					
37.Perineyi muayene etme					
38.Epizyotomi/perine yırtığı onarımının yapılmasını sağlama					
39.Kanama takibi					
40.Normal vital bulguları veya kötüleşme bulgularını doğru ve hızlı bir şekilde değerlendirme					
41.Bilgileri ayrıntılı kaydetme					

Öğrenci normal doğum yaptırmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**DOĞUM SONRASI BAKIM DEĞERLENDİRME REHBERİ**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem Yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_Tarih: \_\_/\_\_/\_\_\_\_

Karşılama ve İletişim	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
1.Nazik bir şekilde karşılama					
2.Kendini Tanıtma					
3.Mahremiyeti sağlama					
4.Başvuranın adını öğrenme ve kullanma					
5.Sözlü/sözsüz iletişim becerilerini kullanma					
6.Anneyi ve eşlik eden yakınlarını uygun şekilde selamlama					
<b>Doğum Sonrası Değerlendirme</b>					
7.Annenin genel durumunu değerlendirme					
8.Anneye kendini nasıl hissettiğini, uyku ve dinlenme aralıklarını, uyum sorunlarını, yorgunluk veya halsizlik hissedip hissetmediğini sorma					
9.Annenin yakınmalarını sorma					
10.Muayenenin amacını ve nasıl yapılacağını açıklama					
11.Annenin yapılacak muayene için onayını alma					
12.Annenin mahremiyetine saygılı bir şekilde muayene olacağı mekanı seçme					
13.Muayene öncesi elleri yıkayıp kurulama					
14.Vital bulguları alma					
15.Genel vücut muayenesi yapma					

16.Meme muayenesi yapma					
17.Karın muayenesi yapma (inspeksiyon, palpasyon, oskültasyon)					
18.Vajinal akıntının miktarı ve niteliğini değerlendirme					
19.Perinenin, anus ve rektumun inspeksiyonu					
Danışmanlık konuları					
20.Günlük yaşam					
21.Cinsel aktivite					
22.Banyo					
23.Perine bakımı					
24.Uterotonik ajanlar					
25.Duygusal reaksiyonlar					
26.Barsak hareketleri					
27.Sıvı alımı ve diyet					
28.Postpartum aile planlaması					
29.Emzirme ve bebek beslenmesi					

Öğrenci doğum sonrası bakım vermeye ve danışmanlık yapmaya;  
.....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>EMZİRME VE BEBEK BESLENMESİ DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>					
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması				
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması				
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem Yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin : Adı Soyadı:-----</b>					
Sınıfı : _____ Tarih: __ / __ / ____					
					<b>UYGULAMA</b>
<b>Karşılama ve İletişim</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<b>1.Nazik bir şekilde karşılama</b>					
<b>2.Kendini tanıtmak</b>					
<b>3.Mahremiyeti sağlama</b>					
<b>4.Annenin adını öğrenme ve kullanma</b>					
<b>5.Sözlü/sözsüz iletişim becerilerini kullanma</b>					
<b>Danışmanlık</b>					
<b>6.Emzirmenin yararlarını sıralama</b>					
<b>7.Laktasyon fizyolojisini açıklama</b>					
<b>8.Anne sütünün yapısını açıklama</b>					
<b>9.Bebek için annenin ilk sütünü almasının önemini açıklama</b>					
<b>10.Anne sütünün koruyucu özelliklerini açıklama</b>					
<b>11.Emzirmenin ve anne sütü almanın yararlarını açıklama</b>					
<b>12.Emzirme ve anne sütü almanın uygun olmadığı durumların var olup olmadığını sorma</b>					
<b>13.Emzirme prensiplerini ve tekniğini açıklama</b>					
<b>14.Annenin emzirme öncesi ve sonrası yapması gerekenleri açıklama</b>					
<b>15.Anne sütünün besin değerini açıklama</b>					

<b>16.Emziren annenin dikkat etmesi gereken durumları açıklama</b>					
<b>17.Emzirme sırasında karşılaşılan sorunları açıklama</b>					
<b>18.Laktasyonun baskılanması gereken durumları araştırma</b>					
<b>19.Emzirmeyi destekleyici tutum sergileme</b>					

**Öğrenci emzirme ve bebek beslenmesi danışmanlığı yapmaya;**  
**.....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

POST PARTUM KANAMA YÖNETİMİ DEĞERLENDİRME REHBERİ					
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması				
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması				
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem Yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----					
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____					
	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
<b>Genel Durum Değerlendirmesi</b>					
<b>1. Hastayı nazikçe düz bir yere yatırma</b>					
<b>2. Hava yolunun açık ve kadının rahat soluyor olmasının kontrolü.</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kadının bilinci kapalı ve uyarılma ile ancak cevap verebiliyor ise, ağızındaki sekresyonu aspirator veya kuru bir gaz tampon ile alma,</li> <li>• Dili geri düşüyor ise ağıza Airway yerleştirme. <b>Kadının bilinci açık ise</b>, durumu hakkında bilgi verme ve yapılacaklarla ilgili onayını alırken kan basıncını ölçme ve nabzını sayma,</li> <li>• Şoktaki hastayı tanıma</li> <li>• Ateşi hakkında fikir sahibi olma</li> </ul>					
<b>3. Damar yolunu açma ve hastanın obstetrik muayenesini yapma</b>					
<b>4. Normal vital bulguları veya kötüleşme bulgularını doğru ve hızlı bir şekilde değerlendirme</b>					
<b>5. İşlemler sırasında mutlaka aseptik teknik kullanma</b>					
<b>6. Nazik bir şekilde uterusun palpasyonu ile uterusun iyi kontrakte olduğuna dikkat etme</b>					
<b>7. Eksternal kompresyon uygulama</b>					
<b>8. Mesanenin kateterizasyonunun yapılmasını, sonra içeride kalacak şekilde balonunu şişirme ve torba takılmasını sağlama</b>					
<b>9. Uterus kontrakte oldu fakat kanama devam ediyor ise, uterusun bimanuel kompresyonuna geçme.</b>					
<b>10. Aort kompresyonu uygulama</b>					
<b>11. Hastaya damar yolu açmadan önce bilgi verme ve iznini alma</b>					
<b>12. Orta biceps kası üzerine bası uygulayarak turnike ile kolu bağlama ve damarların şiştiğini izleme</b>					
<b>13. IV infuzyonların komplikasyonlarını değerlendirme ve bunlar oluşmadan, stabil olan hastayı sevk</b>					

<b>edebilme,üst sorumlu ile durumu paylaşma</b>					
<b>14.Plasenta retansiyonunda elle halas</b> Plasentanın uterus içinde kalmasının şok, kanama ve enfeksiyon riskini arttırdığını bilme İşlem başlarken IV yoldan analjezik verilmesini sağlama Hastayı dizleri kırılmış şekilde sırt üstü yatırma Mesaneyi boşaltma Vulva ve vajinayı antiseptik solusyon ile silme Elleri ve kollarını cerrahi yıkanma metodları ile temizleme Önce steril ufak eldivenleri,sonra üzerine uzun eldivenleri giyme Bir elini vajen içine yerleştirme, diğer eli ile umblikal kordonu çekme Vajen içindeki el ile serviksten içeri girme Umblikal kordonu takip ederek plasentayı bulma Bir kere uterin kavite içine girildiği zaman el dışarı çıkarıldığında bir daha uterus içine girmeme Kordonu tutan elini bırakıp uterus fundusundan tutarak uterusu aşağıya itirme ve kontraksiyonu sağlama Uterus içindeki parmakları ile uterus duvarı ile plasenta arasında ilerleme, uterustan plasentayı tamamen ayırma Tüm plasenta avucunun içine ayrıldıktan sonra diğer eli ile fundusa masaj yaparak uterusu kontrakte etme Yavaşça plasentayı tutan eli ile dışarı çıkarırken, zarların da onu izlemesini sağlayabilme, zorlamayarak bir parçanın içeride kalmasını engelleme Elini uterin kaviteden çıkarmadan fundustaki el yardımı ile gelen plasentayı tutma ve vajinadan bu el ile çıkarma Uterus içindeki el ile kavitenin bütünlüğünü kontrol ederek içeride retansiyon kalmasını kontrol etme Dışarıda plasentayı bütünlük açısından inceleme Eli ile uterusu tekrar dışarıdan masaj yaparak kontraksiyona sevk etme Vajinada işlem sonrası yırtık olup olmadığını kontrol etme Eğer hala uterus içinde materyal kalmış ise durumu stabil hastayı sevk etme					
<b>15.Uterus rüptüründe damar yolu açılmış, oksitosin infuzyonu yapılmış, şoka karşı diğer önlemler alınmış olarak SEVK etme</b>					
<b>16.Servikal ve yukarı derin vajen yırtıklarında vajinanın pedle doldurularak, damar yolu açık olarak kontrakte uterus ile SEVK etme</b>					
<b>17.Sevki gerektiren bir durum varsa hızlı ve doğru bir şekilde belirleme</b>					
<b>18.Bilgileri ayrıntılı kayıt etme</b>					
<b>19.Verilen bakımı ve sonuçlarını doğru bir şekilde değerlendirme</b>					

Öğrenci postpartum kanama değerlendirmesi yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

## YENİDOĞANIN BAKIMI VE MUAYENESİ DEĞERLENDİRME REHBERİ

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem Yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_Tarih: \_\_/\_\_/\_\_\_\_

Erken doğum sonrası değerlendirme ve muayene	UYGULAMA				
	1	2	3	4	5
1.Isıtılmış kuru örtü/kompres hazırlama					
2.Puvar/aspiratör hazırlama					
3.Steril Göbek klempini hazırlama					
4.Oksijen kaynağının kontrolü					
5.PBV kontrolü					
6.Bebeği ısıtılmış kompresle alma					
7.Bebeği kurulama					
8.Bebeği sıcak tutma					
9.Hava yolunun kontrolü					
10.Apgar skorlamasını yapma					
11.Hava yolu ve solunum kontrolü					
12.Karın muayenesi yapma					
13.Cilt muayenesi yapma					
14.Genel muayene yapma					
15.Göbek kordonu bakımı yapma					
16.Göz enfeksiyonu profilaksisi yapma					
17.Vit K enjeksiyonu yapılmasını sağlama					



18.Bebeğin emzirilmesini sağlama					
Taburcu olurken muayene					
19.Genel görünüm kontrolü ve ağırlık ölçümü yapma					
20.Cilt muayenesi yapma					
21.Baş muayenesi yapma					
22.Yüz , burun ve ağız muayenesi yapma					
23.Göz muayenesi yapma					
24.Kulak muayenesi yapma					
25.Boyun muayenesi yapma					
26.Göğüs kafesi muayenesi yapma					
27.Akciğer muayenesi yapma					
28.Kalp ve dolaşım sistemi muayenesi yapma					
29.Genital organ muayenesi yapma					
30.Anus ve rectum muayenesi yapma					
31.Estremite muayenesi yapma					
32.Santral sinir sistemi muayenesi yapma					
33.Kas tonusu kontrolünü yapma					
34.Emme refleksi kontrolünü yapma					
35.Yakalama refleksi kontrolünü yapma					
36.Moro refleksi kontrolünü yapma					

Öğrenci yenidoğana bakım vermeye ve muayene yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

AİLE PLANLAMASI DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ							
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması						
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması						
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması						
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması						
Öğrencinin : Adı Soyadı:----- Sınıfı : _____Tarih: __/__/__							
DANIŞMANLIK BASAMAKLARI ( KAYNAK )		UYGULAMA					
I. KARŞILAYARAK SELAMLAMA:		1	2	3	4	5	
<b>K</b>	1	<b>Başvurunu (varsa eşini de) karşılama:</b> Gerekli mahremiyeti sağlama Yakınlık gösterme Kendini tanıtmak Başvurunun (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma Nasıl yardımcı olunabileceğini sorma					
	2	<b>Başvurunu rahatlatma:</b> Oturacak yer gösterme İletişim için gerekli uzaklığı ayarlama İletişim sırasında başvurulanla yüzyüze olma İlgi gösterme, varsa başka sorunları ile de ilgilenme Dostça davranma Nazik davranma Sohbet eder gibi danışmanlık yapma					
	3	<b>Duygularını anlamaya çalışma:</b> Kendini başvuranın yerine koyma Başvurunun ses tonuna, kullandığı kelimelere, yüz ifadesine, hareketlerine dikkat etme					
	4	<b>Sıcaklık ve Yakınlık Gösterme (olumlu beden dilini kullanma):</b> Göz teması kurma Tebessüm etme Şaka yapma Sıcak ses tonu kullanma Hafifçe öne eğilme Kolları ve ayakları “açık” olarak rahat bir pozisyonda oturma					

II. ALAKA GÖSTEREREK SORULAR SORMA:							
A	5	<b>Etkin Dinleme:</b> Başvuranın “Ne” söylediğini dinleme “Nasıl” söylediğine dikkat etme Başvuranın söylediğini tekrar etme Başvuranı dinlerken, başvuranın yüzüne bakma Rahatsız edici hareketlerden kaçınma Soru sormaya teşvik etme Her aşamada soru sorabileceğini belirtme Anlaşılmadığında, aynı soruyu farklı şekillerde sorarak anlamasını sağlama, Danışmanlık ve bilgi verme esnasında sadece başvuran ile ilgilenme, başka işle meşgul olmama					
	6	<b>Doğurganlık öyküsünü sorma:</b> Yaş Son adet tarihini öğrenme Normal adet düzenini kaydetme: Kaç günde bir adet oluyor? .....gün Adet kanaması kaç gün sürüyor?.....gün Kanama miktarı: .....pet/gün Toplam gebelik sayısını öğrenme Toplam doğum sayısını öğrenme Toplam düşük sayısını öğrenme Toplam isteyerek düşük sayısını öğrenme En son gebeliğin nasıl (düşük, canlıdoğum,ölü doğum) sonuçlandığını öğrenme En son gebeliğin (düşük,canlı doğum,ölü doğum) ne zaman sonuçlandığını öğrenme Doğum sonu ise: Emzirip emzirmediğini öğrenme Gelecek doğurganlık hedeflerini öğrenme					
	7	<b>Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü sorma:</b> Geçmişte kullandığı AP yöntem(ler)i Kullanmakta olduğu AP yöntem(ler)i Kullandığı AP yöntem(ler)i değiştirmek istiyorsa yöntem(ler)ini değiştirme nedenleri Kalıcı olmayan AP yöntemleri hakkındaki bilgilerini öğrenme					
	8	<b>Cinsel yolla bulaşan hastalıklardan koruyucu yöntem kullanma öyküsünü sorma:</b> Nazikçe, incitmeden CYBH açısından risk durumunu değerlendirme					
	9	<b>Aile Planlaması konusundaki beklentilerini sorma:</b> Gereksinimlerini sorma İsteklerini sorma Şüphelerini sorma Sorularını alma Sorunlarını anlatmaya teşvik etme					

III. YÖNTEMLER KONUSUNDA BİLGİ VERME:							
Y	10	İstenmeyen gebelikleri önleyici yöntemler (AP) hakkında bilgi verme: Bildikleri yöntemleri sorup, bilgi yanlışsa düzeltme Bildiği yöntemden başlama Tüm yöntemlerin yararları hakkında bilgi verme Tüm yöntemlerin nasıl ve ne süre koruyacağı hakkında bilgi verme Tüm yöntemlerin yan etkileri hakkında bilgi verme Herbir yöntemin nereden ve nasıl temin edebileceğini anlatma					
	11	Acele etmeden, dikkatli bir şekilde, BASİT açıklamalar yapma					
	12	Tıbbi terimler içermeyen, başvuranın anlayacağı kelimeler kullanma					
	13	KISA cümleler kullanma,					
	14	Anlayıp anlamadığını kontrol etme					
	15	Anlamadığında tekrar açıklama					
16	Görsel-İşitsel yöntemleri kullanma: Yöntemleri gösterme Resimli Rehber v.b. kullanma Posterleri gösterme Broşürleri gösterme ve açıklama						
IV. NE TÜR YÖNTEM SEÇECEĞİNE YARDIMCI OLMA:							
N	17	Başvuranın gereksinimleri ve tercihlerine uyacak bir AP yöntemine karar vermesine yardımcı olma					
	18	Yöntemin güvenilirliği ile ilgili bilgi verme					
	19	Kararı kesinleştirmesine yardımcı olma					
V. AÇIKLAYICI BİLGİLER VERME:							
A	20	Başvurayı düşüncelerini tartışması ve sorular sorması için destekleme					

	21	Başvuran, başka bir konuyu tartışmak isterse, o konu ile de ilgilenme						
	22	Başvuranın gereksinimlerini, endişelerini, korkularını anlama ve gidermeye çalışma						
	23	Başvuranın gereksinimleri doğrultusunda karar vermesine yardımcı olma Seçilen yöntem hemen sunulabiliyorsa, seçilen yönteme özel danışmanlık basamaklarına geçme Yöntemi nasıl kullanacağı,yan etkileri konusunda bilgi verme Broşür verme Seçilen yöntem hemen sunulamiyorsa, uygun bir merkeze yönlendirme Bir sorusu veya sorunu olduğunda sağlık kuruluşlarına başvurmaya teşvik etme Acil tıbbi bakım için başvurmasını gerektiren durumları tekrar hatırlatma						
<b>VI.KONTROLE ÇAĞIRMA:</b>								
<b>K</b>	24	İzlem için ne zaman geleceğini yazarak bildirme Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme						

Öğrenci aile planlaması danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

ORAL KOMBİNE HORMONAL KONTRASEPTİF (KOK) DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ (Başvurayı Değerlendirme ve Yöntem Sunumu)					
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması				
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasının gerek duyulması				
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----					
Sınıfı : _____Tarih: __/__/____					
					<b>UYGULAMA</b>
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI</b>					<b>1 2 3 4 5</b>
	<b>1</b>	<b>Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama</b>			
	<b>2</b>	<b>Kendini tanıma</b>			
	<b>3</b>	<b>Gerekli mahremiyeti sağlama</b>			
	<b>4</b>	<b>Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma</b>			
	<b>5</b>	<b>Gerekli olumlu beden dilini kullanma</b>			
	<b>6</b>	<b>İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama</b>			
	<b>7</b>	<b>Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma</b>			
	<b>8</b>	<b>Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama</b>			
	<b>9</b>	<b>Her aşamada soru sorabileceğini belirtme</b>			
<b>II. BAŞVURANIN YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>					
	<b>10</b>	<b>Doğurganlık öyküsünü alma</b>			
	<b>11</b>	<b>Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü alma</b>			
	<b>12</b>	<b>Sigara içip içmediğini öğrenme</b>			
	<b>13</b>	<b>Geçirilmiş ve halen önemli hastalıkları olup olmadığını öğrenme</b>			
	<b>14</b>	<b>Halen herhangi bir ilaç kullanıp kullanmadığını öğrenme</b>			
	<b>15</b>	<b>CYBE /GYE öyküsü alma</b>			
	<b>16</b>	<b>Tansiyon arteriyeli dikkatle ölçme</b>			

17	Kadına meme muayenesi yapma								
<b>III. ORAL HORMONAL KONTRASEPTİF (KOK) İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>									
18	KOK'u tanıtmak								
19	KOK'un etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme								
20	Hapların cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme								
21	Hapların olumlu özelliklerini söyleme								
22	Hap kullanırken görülebilecek durumlardan sözetme								
23	Hap kullanmaya başlama zamanını değerlendirme								
24	Hap kullanımını kutu üzerinden göstererek anlatma								
25	Hap yutmayı unuttuğunda ne yapacağını açıklama								
26	Hap yutulduktan sonra şiddetli ishal ve kusma olma durumunda yapılması gerekenleri açıklama								
27	Hap kullanırken kontrol tarihinin beklenmeksizin gelmesi gereken durumları söyleme								
28	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama								
29	Yöntem sağlama								
30	İzlem planlaması								
31	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma								
32	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme								
33	Kadını "15-49 yaş grubu" kartına kaydetme								
34	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme								

Öğrenci KOK danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, ....HAZIR DEĞİL

Eğitimcinin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**ORAL HORMONAL KONTRASEPTİF (KOK)  
İZLEM DANIŞMANLIĞI ve YÖNTEM SUNUMU  
DEĞERLENDİRME REHBERİ**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_ Tarih: \_ / \_ / \_\_\_\_

I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:		UYGULAMA				
		1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama					
2	Kendini tanıtmak					
3	Gerekli mahremiyeti sağlama					
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma					
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma					
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama					
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma					
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama					
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme					
<b>II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>						
10	Başvurunun amacını belirleme					
11	Kadına memnuniyetini sorma					
12	Yöntemi doğru kullanıp kullanmadığını saptama					
13	Kadının herhangi bir yakınması olup olmadığını öğrenme					
14	Tansiyon arteriyeli dikkatle ölçme					
15	Kadına meme muayenesi yapma					
16	Yakınma ve bulgular yöntem değiştirmeyi gerektiriyorsa, başka yöntem seçmesine yardımcı olma					
17	Çözülmemeyen sağlık sorunu varsa, bir üst basamağa sevk etme					
18	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
19	Yöntem sağlama					
20	İzlem planlaması					



21	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma						
22	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme						
23	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme						
24	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme						

**Öğrenci KOK danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>KOMBİNE ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF<sup>1</sup> DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b> (Başvurayı Değerlendirme ve Yöntem Sunumu)									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----									
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
	<b>1</b>	<b>Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>		
	<b>2</b>	<b>Kendini tanıtmak</b>							
	<b>3</b>	<b>Gerekli mahremiyeti sağlamak</b>							
	<b>4</b>	<b>Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma</b>							
	<b>5</b>	<b>Gerekli olumlu beden dilini kullanma</b>							
	<b>6</b>	<b>İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama</b>							
	<b>7</b>	<b>Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma</b>							
	<b>8</b>	<b>Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama</b>							
	<b>9</b>	<b>Her aşamada soru sorabileceğini belirtme</b>							
<b>II. BAŞVURANIN YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
	<b>10</b>	<b>Doğurganlık öyküsünü alma</b>							
	<b>11</b>	<b>Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü alma</b>							
	<b>12</b>	<b>Sigara içip içmediğini öğrenme</b>							
	<b>13</b>	<b>Geçirilmiş ve halen önemli hastalıkları olup olmadığını öğrenme</b>							
	<b>14</b>	<b>CYBE /GYE öyküsü alma:</b>							
	<b>15</b>	<b>Tansiyon arteriyeli dikkatle ölçme:</b>							
	<b>16</b>	<b>Kadına meme muayenesi yapma</b>							

<sup>1</sup> Mesigyna, Aylık iğne

III. KOMBİNE ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI						
17	Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptifi tanıma					
18	Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptifin etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme					
19	Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptifin cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme					
20	Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptifin olumlu özelliklerini söyleme					
21	Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptif kullanırken görülebilecek durumlardan sözetme					
22	Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptifin kullanmaya başlama zamanını değerlendirme					
23	Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptif kullanımını takvim üzerinden göstererek anlatma					
24	Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptif kullanırken kontrol tarihinin beklenmeksizin gelmesi gereken durumları söyleme					
25	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
IV. KOMBİNE ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF İÇİN YÖNTEM SUNUMU BASAMAKLARI						
26	Yöntem sağlama					
27	İzlem planlaması					
28	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma					
29	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
30	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
31	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

Öğrenci kombine enjekte edilen hormonal kontraseptif danışmanlığı yapmaya;

.....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**KOMBİNE ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF  
İZLEM DANIŞMANLIĞI VE YÖNTEM SUNUMU  
DEĞERLENDİRME REHBERİ**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_ Tarih: \_\_/\_\_/\_\_

I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:		UYGULAMA				
		1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama					
2	Kendini tanıtmak					
3	Gerekli mahremiyeti sağlama					
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma					
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma					
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama					
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma					
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama					
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme					
II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI						
10	Başvurunun amacını belirleme					
11	Kadına memnuniyetini sorma					
12	Yöntemi doğru kullanıp kullanmadığını saptama					
13	Kadının herhangi bir yakınması olup olmadığını öğrenme					
14	Tansiyon arteriyeli dikkatle ölçme					
15	Kadına meme muayenesi yapma					
16	Yakınma ve bulgular yöntem değiştirmeyi gerektiriyorsa, başka yöntem seçmesine yardımcı olma					
17	Çözülmemeyen sağlık sorunu varsa, bir üst basamağa sevk etme					
18	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					

III. KOMBİNE ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF İÇİN YÖNTEM SUNUMU BASAMAKLARI							
19	Yöntem sağlama						
20	İzlem planlaması						
21	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma						
22	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme						
23	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme						
24	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme						

Öğrenci kombine enjekte edilen hormonal kontraseptif izlem danışmanlığı yapmaya;

.....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>SADECE PROGESTERON İÇEREN ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF<sup>2</sup> DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ (Başvurayı Değerlendirme ve Yöntem Sunumu)</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin :</b> Adı Soyadı:-----									
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama								
2	Kendini tanıtmak								
3	Gerekli mahremiyeti sağlamak								
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma								
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma								
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama								
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma								
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama								
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme								
<b>II. BAŞVURANIN YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
10	Doğurganlık öyküsünü alma								
11	Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü alma								
12	Sigara içip içmediğini öğrenme								
13	Geçirilmiş ve halen önemli hastalıkları olup olmadığını öğrenme								
14	CYBE /GYE öyküsü alma								
15	Tansiyon arteriyeli dikkatle ölçme								
16	Kadına meme muayenesi yapma								
<b>III. SADECE PROGESTERON İÇEREN ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>									
17	Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif'i "3 aylık iğneyi" tanıtmak								

Depo-Provera ( DMPA ) 3 aylık iğne

18	Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif'in etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme					
19	Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif'in cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme					
20	Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif'in olumlu özelliklerini söyleme					
21	Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif kullanırken görülebilecek durumlardan sözetme					
22	Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif'in kullanmaya başlama zamanını değerlendirme					
23	Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif'in kullanımını takvim üzerinden göstererek anlatma					
24	Sadece progesteron içeren enjekte edilen hormonal kontraseptif kullanırken kontrol tarihinin beklenmeksizin gelinmesi gereken durumları söyleme					
25	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
<b>IV. SADECE PROGESTERON İÇEREN ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF İÇİN YÖNTEM SUNUMU BASAMAKLARI</b>						
26	Yöntem Sağlama					
27	İzlem planlaması					
28	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma					
29	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
30	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
31	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

Öğrenci Depo-Provera danışmanlığı yapmaya;

.....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>SADECE PROGESTERON İÇEREN ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF İZLEM DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin : Adı Soyadı:-----</b>									
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama								
2	Kendini tanıtırma								
3	Gerekli mahremiyeti sağlama								
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma								
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma								
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama								
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma								
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama								
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme								
<b>II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
10	Başvurunun amacını belirleme								
11	Kadına memnuniyetini sorma								
12	Yöntemi doğru kullanıp kullanmadığını saptama								
13	Kadının herhangi bir yakınması olup olmadığını öğrenme								
14	Tansiyon arteriyeli dikkatle ölçme								
15	Kadına meme muayenesi yapma								
16	Yakınma ve bulgular gerektiriyorsa, başka yöntem seçmesine yardımcı olma								
17	Çözümlemeyen sağlık sorunu varsa, bir üst basamağa sevk etme								
18	Kadının sorusu olup olmadığını sorma varsa yanıtlama								
<b>III. SADECE PROGESTERON İÇEREN ENJEKTE EDİLEN HORMONAL KONTRASEPTİF İÇİN YÖNTEM SUNUMU BASAMAKLARI</b>									
19	Yöntem Sağlama								



20	İzlem planlaması					
21	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma					
22	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
23	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
24	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

Öğrenci Depo-Provera izlem danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**İMLANON DANIŞMANLIĞI  
DEĞERLENDİRME REHBERİ  
(Başvurayı Değerlendirme ve Yöntem Sunumu)**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_Tarih: \_\_/\_\_/\_\_\_\_

I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:		UYGULAMA				
		1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama					
2	Kendini tanıtmak					
3	Gerekli mahremiyeti sağlama					
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma					
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma					
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama					
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma					
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama					
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme					
<b>II. BAŞVURANIN YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>						
10	Doğurganlık öyküsünü alma					
11	Aile Planlaması Yöntem Kullanma öyküsünü alma					
12	Sigara içip içmediğini öğrenme					
13	Geçirilmiş ve halen önemli hastalıkları olup olmadığını öğrenme					
14	CYBE /GYE öyküsü alma					
15	Tansiyon arteriyeli dikkatle ölçme					
16	Kadına meme muayenesi yapma					
<b>III. İMLANON İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>						
17	İmlanonu tanıtmak					
18	Sadece progesteron içeren implantların etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme					

19	Sadece progesteron içeren implantın cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme					
20	Sadece progesteron içeren implantların olumlu özelliklerini söyleme					
21	Sadece progesteron içeren implant kullanırken görülebilecek durumlardan sözetme					
22	Sadece progesteron içeren implant kullanmaya başlama zamanını değerlendirme					
23	Sadece progesteron içeren implant kullanırken kontrol tarihinin beklenmeksizin gelmesi gereken durumları söyleme					
24	Kadının sorusu olup olmadığını sorma varsa yanıtlama					
25	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
26	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
27	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

Öğrenci implanon danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>İMLANON İZLEM DANIŞMANLIĞI ÖĞRENİM REHBERİ</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----									
Sınıfı : _____Tarih: __/__/____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<b>1</b>	<b>Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama</b>								
<b>2</b>	<b>Kendini tanıtırma</b>								
<b>3</b>	<b>Gerekli mahremiyeti sağlama</b>								
<b>4</b>	<b>Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma</b>								
<b>5</b>	<b>Gerekli olumlu beden dilini kullanma</b>								
<b>6</b>	<b>İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama</b>								
<b>7</b>	<b>Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma</b>								
<b>8</b>	<b>Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama</b>								
<b>9</b>	<b>Her aşamada soru sorabileceğini belirtme</b>								
<b>II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
<b>10</b>	<b>Başvurunun amacını belirleme</b>								
<b>11</b>	<b>Kadına memnuniyetini sorma</b>								
<b>12</b>	<b>Kadının herhangi bir yakınması olup olmadığını öğrenme</b>								
<b>13</b>	<b>Tansiyon arteriyeli dikkatle ölçme</b>								
<b>14</b>	<b>Kadına meme muayenesi yapma</b>								
<b>15</b>	<b>Yakınma ve bulgular gerektiriyorsa, başka yöntem seçmesine yardımcı olma</b>								
<b>16</b>	<b>Çözülmemeyen sağlık sorunu varsa, bir üst basamağa sevk etme</b>								
<b>17</b>	<b>Kadının sorusu olup olmadığını sorma,varsa yanıtlama</b>								
<b>18</b>	<b>Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma</b>								

19	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
20	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
21	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

**Öğrenci İmplanon izlem danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>BAKIRLI RİA DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin :</b> Adı Soyadı:-----									
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama								
2	Kendini tanıtmak								
3	Gerekli mahremiyeti sağlama								
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma								
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma								
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama								
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma								
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama								
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme								
<b>II.BAŞVURANIN YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
10	Doğurganlık öyküsünü alma								
11	Aile Planlaması Yöntem Kullanma öyküsünü alma								
12	Geçirilmiş ve halen önemli hastalıkları olup olmadığını öğrenme								
13	CYBE /GYE öyküsü alma								
14	Kadına meme muayenesi yapma								
<b>III.Cu-RİA İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>									
15	RİA'yı tanıtmak								
16	Cu-RİA'nın gebelikten koruma etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme								
17	Cu-RİA'nın cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme								
18	Cu-RİA'nın olumlu özelliklerini söyleme								
19	Cu-RİA kullanırken görülebilecek durumlardan sözetme								
20	Cu-RİA kullanmaya başlama zamanını değerlendirme								

21	Cu-RİA kullanırken kontrol tarihi beklenmeksizin gelinmesi gereken durumları söyleme					
22	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
23	Sağlık Kuruluşunda RİA uygulanabiliyorsa, RİA için pelvik muayene basamaklarına geçme					
24	İzlem Planlaması					
25	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma					
26	Aile planlaması poliklinik defterine kaydetme					
27	Kadını “15-49 yaş grubu” izlem kartına kaydetme					
28	Kadını “Kişisel Sağlık Fişi”ne kaydetme					

Öğrenci bakırlı RIA danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>BAKIRLI RİA İZLEM DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----									
Sınıfı : _____Tarih: __/__/__									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama								
2	Kendini tanıtmak								
3	Gerekli mahremiyeti sağlamak								
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma								
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma								
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama								
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma								
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama								
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme								
<b>II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
10	Başvurunun amacını belirleme								
11	Kadına memnuniyetini sorma								
12	Kadının herhangi bir yakınması olup olmadığını öğrenme								
13	Adet kanamaları arasında lekelenme, hafif kanama								
14	Kadına meme muayenesi yapma								
15	Yakınma ve bulgular yöntem değiştirmeyi gerektiriyorsa başka yöntem seçmesine yardımcı olma								
16	Çözülmemeyen sağlık sorunu varsa, uygun bir merkeze sevk etme								
17	Kadının sorusu olup olmadığını sorma varsa yanıtlama								



18	Sonraki izleme geleceği tarihi yazılı olarak eline verme (1 yıl sonra)					
19	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
20	Kadını “15-49 yaş grubu” izlem kartına kaydetme					
21	Kadını “Kişisel Sağlık Fişi”ne kaydetme					

**Öğrenci bakırlı RIA izlem danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitimcinin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**HORMONLU RİA<sup>3</sup> DANIŞMANLIĞI  
DEĞERLENDİRME REHBERİ  
(Başvurayı Değerlendirme ve Yöntem Sunumu)**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_ Tarih: \_\_ / \_\_ / \_\_\_\_

I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:			UYGULAMA				
			1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama						
2	Kendini tanıtmak						
3	Gerekli mahremiyeti sağlama						
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma						
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma						
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama						
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma						
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama						
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme						
<b>II. BAŞVURANIN YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>							
10	Doğurganlık öyküsünü alma						
11	Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü alma						
12	Geçirilmiş ve halen önemli hastalıkları olup olmadığını öğrenme						
13	CYBE /GYE öyküsü alma						
14	Kadına meme muayenesi yapma						
<b>III. LNG-RİA İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>							
15	LNG-RİA'ı tanıtmak						
16	LNG-RİA'nın etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme						
17	LNG-RİA'nın cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme						

<sup>3</sup> LNG-IUS: Mirena

18	LNG-RİA'nın olumlu özelliklerini söyleme					
19	LNG-RİA kullanırken görülebilecek durumlardan sözetme					
20	LNG-RİA kullanmaya başlama zamanını değerlendirme					
21	LNG -RİA kullanırken kontrol tarihi beklenmeksizin gelinmesi gereken durumları söyleme					
22	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
23	Yöntem sağlama					
24	Yöntemi almak istiyorsa uygulama ya da uygulayan bir yere sevk etme					
25	Yöntem uygulanmış ise izlem tarihini yazılı olarak eline verme					
26	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
27	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
28	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

Öğrenci LNG-RİA izlem danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>ERKEK KONDOMU DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ (Başvurayı Değerlendirme ve Yöntem Sunumu)</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin : Adı Soyadı:-----</b>									
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					1	2	3	4	5
	1	Kadını/Erkeği (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama							
	2	Kendini tanıtmaya							
	3	Gerekli mahremiyeti sağlama							
	4	Kadının/Erkeğin (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma							
	5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma							
	6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama							
	7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma							
	8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama							
	9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme							
<b>II. BAŞVURANIN (kadın ise) YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
	10	Doğurganlık öyküsünü alma							
	11	Kadının/Erkeğin işini sorma (CYBE için risk araştırma)							
	12	Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü alma							
	13	Geçirilmiş ve halen önemli hastalıkları olup olmadığını öğrenme							
	14	CYBE /GYE öyküsü							
	15	Kadına meme muayenesi yapma (Başvuran kadın ise)							
<b>III.KONDOM İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>									
	16	Kondomu tanıtmaya							
	17	Kondomun etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme							
	18	Kondomun cinsel yolla bulaşan hastalıklardan da koruyacağını söyleme							

19	Kondomun olumlu özelliklerini söyleme					
20	Kondom kullanırken görülebilecek durumlardan sözetme					
21	Paketin üzerindeki üretim tarihine bakılmasını ve üretim tarihinden itibaren 5 yıl süreyle kullanılacağını açıklama					
22	Kondomun bir kere kullanıldıktan sonra atılacağını vurgulama					
23	Kayganlaştırmak için herhangi bir yağ sürmemesini söyleme					
24	Kondom kullanımını resimli rehberde, varsa erkek modelinde göstererek anlatma ve başvurana uygulatma					
25	Kadını/Erkeği kondomu sıcak ve nemli yerde saklamaması konusunda uyarma, nerede, nasıl saklayacağını söyleme					
26	Kadının/Erkeğin sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
27	Yöntem sağlama					
28	1 ay sonrasında izleme geleceği tarihi yazılı olarak eline verme (12 adet kondom bitmeden gelmesini söyleme)					
29	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma					
30	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
31	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
32	Kadını/Erkeği "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

Öğrenci erkek kondomu danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>ERKEK KONDOMU İZLEM DANIŞMANLIĞI ve YÖNTEM SUNUMU DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin : Adı Soyadı:-----</b>									
Sınıfı : _____ Tarih: __ / __ / ____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					1	2	3	4	5
1	Kadını/Erkeği (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama								
2	Kendini tanıtırma								
3	Gerekli mahremiyeti sağlama								
4	Kadının/Erkeğin (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma								
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma								
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama								
7	Kadınla/Erkekle yüzyüze olma, göz teması kurma								
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama								
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme								
<b>II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
10	Başvurunun amacını belirleme								
11	Kadına/Erkeğe memnuniyetini sorma								
12	Yöntemi doğru kullanıp kullanmadığını saptama								
13	Kadının/Erkeğin herhangi bir yakınması olup olmadığını öğrenme								
14	Yakınma ve bulgular gerektiriyorsa, başka yöntem seçmesine yardımcı olma								
15	Çözümlenemeyen sağlık sorunu varsa, bir üst basamağa sevk etme								
16	Kadının/Erkeğin sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama								
17	Yöntem sağlama								
18	Sonraki izleme geleceği tarihi yazılı olarak eline verme (12 kondom bitmeden gelmesini söyleme)								

19	İhtiyaç varsa, yanlış kullanılıyorsa, kondom kullanımını resimli rehberde, varsa model üzerinde göstererek anlatma					
20	Kadına/Erkeğe kondomu nerede, nasıl saklayacağını söyleme					
22	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
23	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
24	Kadını /Erkeği "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

Öğrenci erkek kondomu izlem danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>ERKEK KONDOMU MAKET ÜZERİNDE UYGULAMA DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>					
<b>1. Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya sırasında uygulanmaması				
<b>2. Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması, fakat eksikliklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya				
<b>3. Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----					
Sınıfı : _____Tarih: __/__/____					
<b>MAKET ÜZERİNDE UYGULAMA</b>	<b>UYGULAMA</b>				
	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<b>1.Kondomun son kullanım tarihini kontrol etme</b>					
<b>2.Kondom paketini zedelemeyen, dikkatlice parmaklar ile açma</b>					
<b>3.Kondomu paketten çıkarma</b>					
<b>4.Kondomun ucunu baş ve işaret parmakla sıkıştırarak tutma ve havasını boşaltma</b>					
<b>5.Kondomu erekte penisin başına yerleştirme</b>					
<b>6.Kondomu penis boyunca yuvarlama</b>					
<b>7.Cinsel ilişki bitiminde penisten sıyrılmasını engellemek için kondomu, penisi tutarak çıkarma</b>					
<b>8.Kondomu sperm saçmayacak şekilde düğümlenme</b>					
<b>9.Kondomda yırtık ve hasar olmadığını kontrol etme</b>					
<b>10.Çöpe atma</b>					

**Öğrenci erkek kondomunu maket üzerinde uygulamaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....



**KADIN KONDOMU DANIŞMANLIĞI  
DEĞERLENDİRME REHBERİ  
(Başvurayı Değerlendirme ve Yöntem Sunumu)**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_ Tarih: \_\_/\_\_/\_\_

I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:			UYGULAMA				
			1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama						
2	Kendini tanıtmak						
3	Gerekli mahremiyeti sağlama						
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma						
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma						
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama						
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma						
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama						
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme						
<b>II. BAŞVURANIN YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>							
10	Doğurganlık öyküsünü alma						
11	Kadının ve (cinsel) eşinin işini sorma						
12	Aile Planlaması Yöntem Kullanma öyküsünü alma						
13	CYBE /GYE öyküsü alma						
14	Kadına meme muayenesi yapma						
<b>III.KONDOM İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>							
15	Kondomu tanıtmak						
16	Kondomun etki mekanizması ve koruyuculuğunu söyleme						
17	Kondomun cinsel yolla bulaşan hastalıklardan da koruyacağını söyleme						
18	Kondomun olumlu özelliklerini söyleme						
19	Kondom kullanırken görülebilecek durumlardan sözetme						

20	Paketin üzerindeki üretim tarihine bakılmasını ve üretim tarihinden itibaren 5 yıl süreyle kullanılacağını açıklama					
21	Kondomun bir kere kullanıldıktan sonra atılacağını vurgulama					
22	Kayganlaştırmak için herhangi bir yağ sürmemesini söyleme					
23	Kondom kullanımını resimli rehberde, varsa kadın modelinde göstererek anlatma ve başvurana uygulatma					
24	Kadını kondomu sıcak ve nemli yerde saklamaması konusunda uyarma, nerede, nasıl saklayacağını söyleme					
25	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
26	Yöntem sağlama					
27	1 ay sonrasında izleme geleceği tarihi yazılı olarak eline verme					
28	Kullanım kurallarını ve uyarı işaretlerini tekrarlatma					
29	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
30	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
31	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

**Öğrenci kadın kondomu danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**KADIN KONDOMU İZLEM DANIŞMANLIĞI ve YÖNTEM SUNUMU  
DEĞERLENDİRME REHBERİ**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin: Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_ Tarih: \_ / \_ / \_\_\_\_

I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:		UYGULAMA				
		1	2	3	4	5
1	Kadını/Erkeği (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama					
2	Kendini tanıtırma					
3	Gerekli mahremiyeti sağlama					
4	Kadının/Erkeğin (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma					
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma					
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama					
7	Kadınla/Erkekle yüzyüze olma, göz teması kurma					
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama					
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme					
<b>II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>						
10	Başvurunun amacını belirleme					
11	Kadına memnuniyetini sorma					
12	Yöntemi doğru kullanıp kullanmadığını saptama					
13	Kadının, eşinin herhangi bir yakınması olup olmadığını öğrenme					
14	Yakınma ve bulgular gerektiriyorsa, başka yöntem seçmesine yardımcı olma					
15	Çözümlemeyen sağlık sorunu varsa, bir üst basamağa sevk etme					
16	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
17	Yöntem sağlama					
18	Sonraki izleme geleceği tarihi yazılı olarak eline verme					
19	İhtiyaç varsa, yanlış kullanılıyorsa, kondom kullanımını resimli rehberde, varsa model üzerinde göstererek anlatma					
20	Kadına kondomu nerede, nasıl saklayacağını söyleme					

21	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme						
22	Kadını “15-49 yaş grubu” izlem kartına kaydetme						
23	Kadını “Kişisel Sağlık Fişi”ne kaydetme						

**Öğrenci kadın kondomu izlem danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>KADIN KONDOMU MAKET ÜZERİNDE UYGULAMA DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>								
<b>1. Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya sırasında uygulanmaması							
<b>2. Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması, fakat eksikliklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması							
<b>3. Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması							
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması							
<b>Öğrencinin : Adı Soyadı:-----</b>								
Sınıfı : _____ Tarih: _ / _ / ____								
<b>MAKET ÜZERİNDE UYGULAMA</b>				<b>UYGULAMA</b>				
				1	2	3	4	5
1. Kondomun son kullanım tarihini kontrol etme								
2. Kondom paketini zedelemeyen, dikkatlice parmaklar ile açma								
3. Kondomu paketten çıkarma								
4. Kondom üzerinde yeterli miktarda kayganlaştırıcı olduğunu kontrol etme								
5. Kondomun kapalı ucundaki iç halkayı baş ve işaret parmağı arasında sıkıştırma								
6. Kondomu vajina içine itme								
7. İç halkanın olabildiğince derine yerleşmesini sağlama								
8. Dış halkanın vajina girişinde dış genital organları kaplayacak şekilde durmasını sağlama								
9. Kondomun dış halkasını kendi etrafında çevirerek içindeki spermlerin dökülmesini engelleme ve çekerek çıkarma								
10. Kondomu sperm saçmayacak şekilde düğümleme								
11. Kondomda yırtık ve hasar olmadığını kontrol etme								
12. Çöpe atma								

Öğrenci kadın kondomunu maket üzerinde uygulamaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>LAKTASYONEL AMENORE METODU ( LAM ) DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>						
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması					
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması					
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması					
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması					
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----						
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/__						
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>			<b>UYGULAMA</b>			
			1	2	3	4
	1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama				
	2	Kendini tanıtmak				
	3	Gerekli mahremiyeti sağlama				
	4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma				
	5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma				
	6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama				
	7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma				
	8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama				
	9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme				
<b>II. BAŞVURANIN YÖNTEME UYGUNLUĞUNU DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>						
	10	Doğurganlık öyküsünü alma				
	11	Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü alma				
	12	Herhangi bir ilaç kullanıp kullanmadığını öğrenme				
	13	CYBE /GYE öyküsü alma				
<b>III. LAKTASYONEL AMENORE YÖNTEMİ ” İÇİN YÖNTEME ÖZEL DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>						
	14	Kadına LAM’ı daha önce kullanıp kullanmadığını sorma				
	15	Emzirmeye ilişkin geçmişte yaşadığı güçlükleri sorma				
	16	Anneye “optimal emzirme davranışları” hakkında önerilerde bulunma				
	17	LAM’ın gebelikten koruma etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme				
	18	LAM’ın cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme				

19	LAM'ın olumlu özelliklerini söyleme					
20	Diğer bir gebeliği önleyici yöntem ne zaman geçilmesi gerektiğini vurgulama					
21	Kadının sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
22	Anneye üç LAM kriterini, emzirmeye ve LAM'ın başarılı olmasına katkı sağlayacak optimal emzirme davranışlarını tekrarlatma					
23	Herhangi bir yakınma olursa, istendiği zaman kontrole gelinebileceğini hatırlatma					
24	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
25	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
26	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

**Öğrenci laktasyonel amenore metodu danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>LAKTASYONEL AMENORE METODU ( LAM )</b>						
<b>İZLEM DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>						
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması					
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması					
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması					
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması					
<b>Öğrencinin : Adı Soyadı:-----</b>						
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/__						
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>						
		UYGULAMA				
		1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama					
2	Kendini tanıtırma					
3	Gerekli mahremiyeti sağlama					
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma					
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma					
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama					
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma					
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama					
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme					
<b>II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>						
10	Başvurunun amacını belirleme					
11	Yöntemi doğru kullanıp kullanmadığını saptama					
12	LAM'ın doğru kullanım kriterlerinden birinde <u>uymayan</u> yanıt alınıyorsa kadına bu yöntemin etkililiğinin azaldığını söyleme					
13	Gerekliyse kadına başka bir gebelikten korunma yöntemi için danışmanlık verme					
14	Kadının sorusu olup olmadığını sorma,varsa yanıtlama					
15	Broşür verme					
16	Sonraki izleme geleceği tarihi yazılı olarak eline verme					
17	Kullanım kurallarını tekrarlatma					



18	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
19	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme					
20	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme					

**Öğrenci laktasyonel amenore metodu izlem danışmanlığı yapmaya;**  
**.....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>TÜP LİGASYONU DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>					
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması				
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması				
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması				
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması				
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----					
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/__					
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>
	1	2	3	4	5
1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama				
2	Kendini tanıtmak				
3	Gerekli mahremiyeti sağlama				
4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma				
5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma				
6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama				
7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma				
8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama				
9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme				
<b>II. BAŞVURANI YÖNTEME UYGUNLUK AÇISINDAN DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>					
10	(Çiftin) Doğurganlık öyküsünü alma				
11	(Çiftin) Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü alma				
12	Tüm AP yöntemleri hakkında, resimli rehberi kullanarak genel danışmanlık yapma				
13	Tüp ligasyonu için başvuruları değerlendirme				
<b>III.TÜP LİGASYONU İÇİN DANIŞMANLIK BASAMAKLARI</b>					
14	Tüp ligasyonunun etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme				
15	İşlemin cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme				
16	Tüp ligasyonunun yararlarını ve risklerini söyleme				
17	Tüp ligasyonu işlemini ve türünü açıklama				
18	İşlem öncesi "İzin Belgesi" doldurulması gerektiğini söyleme				
19	İşlemin maliyeti hakkında bilgi verme				

20	İşlem öncesi hazırlıklarını söyleme					
21	İşlem sonrası nelere dikkat etmesi gerektiğini söyleme					
22	Bir sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama					
23	Başvurayı “tüp ligasyonu yapılan bir merkeze” yönlendirme					
24	Bir sorusu veya sorunu olduğunda sağlık kuruluşlarına başvurmaya teşvik etme					
25	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme					
26	Kadını “15-49 yaş grubu” izlem kartına kaydetme					
27	Kadını “Kişisel Sağlık Fişi”ne kaydetme					

**Öğrenci tüp ligasyonu danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>VAZEKTOMİ DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasinda uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasinda uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----									
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					1	2	3	4	5
	1	Erkeği (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama							
	2	Kendini tanıtmaya							
	3	Gerekli mahremiyeti sağlama							
	4	Erkeğin (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma							
	5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma							
	6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama							
	7	Erkeklerle yüzyüze olma, göz teması kurma							
	8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama							
	9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme							
<b>II. BAŞVURANI YÖNTEME UYGUNLUK AÇISINDAN DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
	10	(Çiftin) Doğurganlık öyküsünü alma							
	11	(Çiftin) Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü alma							
	12	Tüm AP yöntemleri hakkında, resimli rehberi kullanarak genel danışmanlık yapma							
	13	Gönüllü Cerrahi Sterilizasyon (GCS) için başvuruları değerlendirme							
<b>III.VAZEKTOMİ İÇİN DANIŞMANLIK BASAMAKLARI:</b>									
	14	Vazektominin etki mekanizmasını ve koruyuculuğunu söyleme							
	15	Vazektominin cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korumayacağını söyleme							
	16	Vazektominin yararlarını ve risklerini söyleme							
	17	Vazektomi işlemini ve türünü açıklama							
	18	İşlem öncesi "İzin Belgesi" doldurulması gerektiğini söyleme							
	19	İşlemin maliyeti hakkında bilgi verme							

20	İşlem öncesi hazırlıklarını söyleme						
21	İşlem sonrası nelere dikkat etmesi gerektiğini söyleme						
22	Bir sorusu olup olmadığını sorma, varsa yanıtlama						
23	Başvurayı “vazektomi yapılan bir merkeze” yönlendirme						
24	Bir sorusu veya sorunu olduğunda sağlık kuruluşlarına başvurmaya teşvik etme						
25	Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme						
26	Yöntemi “15-49 yaş grubu kadın izlem”kartına kaydetme						
27	Erkeği “Kişisel Sağlık Fişi”ne kaydetme						

**Öğrenci vazektomi danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

<b>İSTENMEYEN GEBELİKLERDE DANIŞMANLIK DEĞERLENDİRME REHBERİ</b>									
<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması								
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması								
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması								
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması								
<b>Öğrencinin</b> : Adı Soyadı:-----									
Sınıfı : _____ Tarih: __/__/____									
<b>I. İLETİŞİM BASAMAKLARI:</b>					<b>UYGULAMA</b>				
					1	2	3	4	5
	1	Kadını (varsa eşini de) nazik bir şekilde karşılama							
	2	Kendini tanıtmak							
	3	Gerekli mahremiyeti sağlama							
	4	Kadının (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma							
	5	Gerekli olumlu beden dilini kullanma							
	6	İletişim için gerekli mesafeyi ayarlama							
	7	Kadınla yüzyüze olma, göz teması kurma							
	8	Danışmanlık sırasında başka işle meşgul olmama							
	9	Her aşamada soru sorabileceğini belirtme							
<b>II. BAŞVURANI DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI</b>									
	10	Doğurganlık öyküsünü alma							
	11	Aile Planlaması Yöntem Kullanma öyküsünü alma							
<b>III.İSTENMEYEN GEBELİK SORUNUNA YAKLAŞIM</b>									
	12	Adet gecikmesini araştırma							
	13	Gebelik testi yapılmamış ve kurumda yapılabiliyorsa, idrarda gebelik testi için yönlendirme							
	14	Başvuranın gebelikle ilgili kararını sorma veya yineletme							
	15	Gebeliğin sonlandırılması ile ilgili soruları –endişeleri- olup olmadığını sorma							
	16	İstenmeyen gebeliğin sonlandırılması ile ilgili Türkiye'deki yasal durum hakkında bilgi verme							
	17	Gebeliğini sonlandırmak isteyen başvurana gebeliğin sonlandırılması yöntemleri ile ilgili olarak bilgi isteyip istemediğini sorma ve bilgi verme							
	18	Gebeliğin sonlandırılması kararı verilmişse ve gebelik 10 haftadan küçük ise yasal gereklilikleri açıklama ve işlemin yapılacağı birime sevk etme							

19	Gebeliğin sonlandırılması kararı verilmişse ve gebelik 10 haftadan büyükse ve tıbbi bir endikasyon veya tıbbi endikasyon şüphesi varsa başvuruları uygun birime sevk etme						
20	Gebeliğin sonlandırılması kararı verilmişse ve gebelik 10 haftadan büyükse ve tıbbi bir endikasyon yoksa gebeliğin devam etmesi gereğini açıklama						
21	Aile planlaması danışmanlığı vermek için başvurulara uygun zamanını sorma						
22	Aile planlaması için danışmanlık randevusu verme veya isteyenlere görüşme sırasında danışmanlık verme						
23	Başvurulara sorusu olup olmadığını sorma						
24	Teşekkür ederek görüşmeyi bitirme						
25	Aile planlaması defterine kaydetme						
26	Kadını "15-49 yaş grubu" izlem kartına kaydetme						
27	Kadını "Kişisel Sağlık Fişi"ne kaydetme						

**Öğrenci istenmeyen gebeliklerde danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

“Gençlerin Danışmanlığı” çok özel bir sağlık hizmetidir. Özel bir yaklaşım gerektirir. Ancak, bu konuda iyi eğitim almış sağlık personeli tarafından yapılabilir. Hoşgörülü, liberal, ön yargılı-olmayan, kendi değer ve tutumlarını yansıtmayan sağlık personeli gençlere danışmanlık yapabilir!

### GENÇLERE AİLE PLANLAMASI DANIŞMANLIĞI DEĞERLENDİRME REHBERİ

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_ Tarih: \_\_/\_\_/\_\_

#### DANIŞMANLIK BASAMAKLARI ( KAYNAK )

#### UYGULAMA

#### I. KARŞILAYARAK SELAMLAMA:

			1	2	3	4	5
<b>K</b>	1	<b>Başvuran genci (varsa eşini de) karşılama</b> Kendini tanıtmak Gerekli mahremiyeti sağlamak Başvuran gencin (varsa eşinin) adını öğrenme ve kullanma Sıcaklık ve yakınlık gösterme Nasıl yardımcı olunabileceğini sormak Başvuran gencin duyarlılığını dikkate almak Başvuran gencin davranışlarına olumlu yargısız yaklaşma					
	2	<b>Başvurayı rahatlatma:</b> Oturacak yer gösterme İletişim için gerekli uzaklığı ayarlama İletişim sırasında başvuranla yüzyüze olma İlgi gösterme, varsa başka sorunları ile de ilgilenme Dostça davranma Nazik davranma Sohbet eder gibi danışmanlık yapma Görüşmenin ne kadar sürebileceğini bildirme					
	3	<b>Duygularını anlamaya çalışma: (SADE)</b> Saygı gösterme Anlamaya çalışma (Gencin ses tonuna,kullandığı kelimelere,yüz ifadesine, hareketlerine dikkat etme) Dürüst olma Empati kurma (Gencin yerine koyma)					



	4	<p><b>Sıcaklık ve Yakınlık Gösterme (GAYE-TÖS)olumlu beden dilini kullanma</b></p> <p><b>Göz teması kurma</b></p> <p><b>Anlaşılır olma</b></p> <p><b>Yumuşak olma şaka yapma</b></p> <p><b>Eğilme (Hafifçe öne eğilme)</b></p> <p><b>Kolları ve ayakları “açık” olarak rahat bir pozisyonda oturma</b></p> <p><b>Tebessüm etme</b></p> <p><b>Övgü(Gence olumlu geri bildirimlerde bulunma)</b></p> <p><b>Sıcak ses tonu kullanma</b></p>					
<b>II. ALAKA GÖSTEREREK SORULAR SORMA:</b>							
A	5	<p><b>Etkin Dinleme:</b></p> <p><b>Gencin “Ne” söylediğini dinleme</b></p> <p><b>“Nasıl” söylediğine dikkat etme</b></p> <p><b>Gencin söylediğini tekrar etme</b></p> <p><b>Genci dinlerken yüzüne bakma</b></p> <p><b>Rahatsız edici hareketlerden kaçınma</b></p> <p><b>Soru sormaya teşvik etme</b></p> <p><b>Her aşamada soru sorabileceğini belirtme</b></p> <p><b>Anlaşılmadığında, aynı soruyu farklı şekillerde sorarak anlamasını sağlama,</b></p> <p><b>Danışmanlık ve bilgi verme esnasında sadece genç ile ilgilenme, başka işle meşgul olmama</b></p>					
	6	<b>Doğurganlık öyküsünü sorma</b>					
	7	<b>Aile planlaması yöntem kullanma öyküsünü sorma</b>					
	8	<p><b>Cinsel yolla bulaşan hastalıklardan koruyucu yöntem kullanma öyküsünü sorma</b></p> <p><b>Nazikçe, incitmeden CYBH açısından risk durumunu değerlendirme</b></p>					
	9	<p><b>Aile Planlaması konusundaki beklentilerini sorma</b></p> <p><b>Gereksinimlerini sorma</b></p> <p><b>İsteklerini sorma</b></p> <p><b>Şüphelerini sorma</b></p> <p><b>Sorularını alma</b></p> <p><b>Sorunlarını anlatmaya teşvik etme</b></p>					
<b>III. YÖNTEMLER KONUSUNDA BİLGİ VERME:</b>							
Y	10	<p><b>İstenmeyen gebelikleri önleyici yöntemler (AP) hakkında bilgi verme:</b></p> <p><b>Bildikleri yöntemleri sorup, bilgi yanlışsa düzeltme</b></p> <p><b>Bildiği yöntemden başlama</b></p> <p><b>Tüm yöntemlerin yararları hakkında bilgi verme</b></p> <p><b>Tüm yöntemlerin nasıl ve ne süre koruyacağı hakkında bilgi verme</b></p> <p><b>Tüm yöntemlerin yan etkileri hakkında bilgi verme</b></p> <p><b>Herbir yöntemin nereden ve nasıl temin edebileceğini anlatma</b></p>					

	11	CYBE'den korunma sağlayan AP yöntemleri hakkında bilgi verme					
	12	Tıbbi terimler içermeyen, gencin anlayacağı kelimeler kullanma					
	13	KISA cümleler kullanma					
	14	Anlayıp anlamadığını kontrol etme					
	15	Anlamadığında tekrar açıklama					
	16	Görsel-İşitsel yöntemleri kullanma Yöntemleri gösterme Resimli Rehber v.b. kullanma Posterleri gösterme Broşürleri gösterme ve açıklama					
<b>V. NE TÜR YÖNTEM SEÇECEĞİNE YARDIMCI OLMA:</b>							
<b>N</b>	17	Gencin gereksinimleri ve tercihlerine uyacak bir AP yöntemine karar vermesine yardımcı olma					
	18	Yöntemin güvenilirliği ile ilgili bilgi verme					
	19	Kararı kesinleştirmesine yardımcı olma					
<b>V. AÇIKLAYICI BİLGİLER VERME:</b>							
<b>A</b>	20	Genci, düşüncelerini tartışması ve sorular sorması için destekleme					
	21	Genç, başka bir konuyu tartışmak isterse, o konu ile de ilgilenme					
	22	Gencin gereksinimlerini, endişelerini, korkularını anlama ve gidermeye çalışma					
	23	Gencin gereksinimleri doğrultusunda karar vermesine yardımcı olma Seçilen yöntem hemen sunulabiliyorsa, seçilen yönteme özel danışmanlık basamaklarına geçme Yöntemi nasıl kullanacağı, yan etkileri konusunda bilgi verme Broşür verme					

		<b>Seçilen yöntem hemen sunulamıyorsa, uygun bir merkeze yönlendirme</b> <b>Bir sorusu veya sorunu olduğunda sağlık kuruluşlarına başvurmaya teşvik etme</b> <b>Acil tıbbi bakım için başvurmasını gerektiren durumları tekrar hatırlatma</b>					
<b>VI.KONTROLE ÇAĞIRMA:</b>							
<b>K</b>	<b>24</b>	<b>İzlem için ne zaman geleceğini yazarak bildirme</b> <b>Aile Planlaması poliklinik defterine kaydetme</b> <b>Genci 15-49 Yaş İzlem Kartına kaydetme</b> <b>Genci Kişisel Sağlık Fişine kaydetme</b>					
	<b>25</b>	<b>Görüşmeyi sonlandırma</b> <b>Zamanında bitirme</b> <b>Özet yapma</b> <b>Özete gencin olumlu yönlerinden başlama</b> <b>Gence geldiği için teşekkür etme</b> <b>Ne zaman isterse başvurabileceğini söyleme</b>					

**Öğrenci gençlere aile planlaması danışmanlığı yapmaya; .....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL**

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**GENÇLERE YÖNELİK DANIŞMANLIK  
DEĞERLENDİRME REHBERİ  
( Aile ile Birlikte )**

<b>1.Geliştirilmesi gerekir</b>	Basamağın hiç uygulanmaması,yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
<b>2.Yeterli</b>	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
<b>3.Ustalaşmış</b>	Basamağın duraklamadan ve yardıma gerek kalmadan doğru olarak ve sırasında uygulanması
<b>G Y (Gözlem yapılmadı)</b>	Basamağın eğitici tarafından gözlenmemiş olması

Öğrencinin : Adı Soyadı:-----

Sınıfı : \_\_\_\_\_Tarih: \_\_/\_\_/\_\_

**I. DANIŞMANIN PSİKO-DİNAMİK YÖNÜ**

**UYGULAMA**

1	2	3	4
---	---	---	---

**1.Aile ile görüşme:**

- Genci ailesi ile görüşmede danışmanlığa birlikte alma
- Karşılıklı düzende olan sandalyelere aile üyelerinin diledikleri gibi oturmalarına izin verme
- Aile üyeleri ile tanışma
- Kliniğe danışmanlık hizmeti için gelmeye kimin karar verdiğini öğrenme
- Aileye görevinin; durumu açıklığa kavuşturmak olduğunu ve kararı kendilerinin vereceğini söyleme
- Ailenin, sandalyeleri paylaşma ve oturma düzenine dikkat etme
- Ailenin oturma düzeni değerlendirilerek aile hakkında edinilen izlenimleri uygun zamanda aile ile tartışma
- Görüşmenin başlangıcında durumdan mutsuz olan gence uygun yaklaşma
- Aile de aynı görüşte ise, gencin dışarda bir kaç dakika beklemesini söyleme
- Aile bireylerinin, sorunla ilgili görüşlerini öğrenme
- Aileye eşlik ederek onları nazikçe odadan çıkarma
- Dışarıdaki genci içeriye davet etme
- Bu ilk görüşmede, gencin problemini nasıl algıladığını değerlendirilmesine ve kendini ifade etmesine yardım etme
- Aileyi içeriye çağırma
- Güçlükleri algıladıkları gibi dile getirdikleri için teşekkür etme
- Aile üyelerinin birbirlerini dinlemesini sağlama (örnek dinleme modeli uygulama)
- Oturum sırasında olan herhangi bir şeyden, her bireyde meydana gelen değişikliği fark etme
- Taraf tutmama (görevinin açıklığa kavuşturmak olduğunu, karar vermek olmadığı hatırlatma)
- Gençlerde meydana gelen değişikliklere aileyi hazırlama
- Ailenin otorisine el koymama

2.Oturum sırasında ailenin tartışmasına izin verme				
3.Dinleme becerisi				
4.Sıcaklık – yakınlık ( GAYE-TÖS )				
5.Aktif dinleme				
6. İfade becerisi				
7.Oturumu tekniğine uygun sonlandırma				

Öğrenci gençlere yönelik iletişim teknikleri kullanarak danışmanlık yapmaya;  
.....HAZIR, .....HAZIR DEĞİL

Eğitiminin Adı Soyadı: ..... Tarih: .....

İmzası: .....

**Kombine Oral Kontraseptifler (KOK) İçin  
Dünya Sağlık Örgütü Uygunluk Kriterleri (2004)**

**1. DSÖ I: Kullanılmasında Sakınca Olmayan Durumlar:**

Yaş < 40

Migren dışı baş ağrıları ( hafif veya şiddetli) “KOK ilk başlarken”

Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:

Nullipar/multipar

Doğumdan sonra (emzirmiyorsa, doğumdan 3 hafta sonra)

Düşükten sonra (1. trimester, 2. trimester ve acil septik abortustan sonra)

Gebeliğe bağlı diyabet

Servikal ektropion

Uterin fibroidler

Endometriyum kanseri

Over kanseri

İyi huylu over tümörleri( kistler dahil)

Mevcut ya da geçirilmiş PİH

Gestasyonel trofoblastik hastalık

Geçirilmiş ektopik gebelik

Endometriozis

Adet düzensizlikleri

Şiddetli dismenore

Geçirilmiş pelvik ameliyat

CYBH ( hepatit ve HIV dışındaki diğer CYBH'lar)

HIV pozitif ya da AIDS

Meme hastalıkları:

İyi huylu meme hastalıkları

Ailede meme kanseri öyküsü

Kardiyo vasküler durumlar:

Varis

Kronik hastalıklar:

Viral hepatit taşıyıcılığı

Tiroid hastalıkları (basit guatr, hipertiroidi, hipotiroidi)

Demir eksikliği anemisi

Epilepsi

Şistozomiazis

Tüberküloz

Sıtma

Talassemi

Depressif rahatsızlıklar

Antibiyotik kullanımı (rifampisin ve griseofulvin hariç)

Hareketsiz kalmayı gerektirmeyen minör cerrahi müdahale

## **2. DSÖ II: Yararları Risklerinden Fazla Olan Durumlar:**

Yaş > 40

Obesite (BMI 30 kg/m<sup>2</sup> ve daha fazla olanlar)

Sigara içme ( 35 yaş altında ve sigara içiyor)

Aurasız migren tipi baş ağrısı olanlar “KOK ilk başlarken”

Migren dışı baş ağrısı olanlar “KOK devamında”

Uzun süre hareketsiz kalmayı gerektirmeyen büyük cerrahi müdahale

1. derece akrabalarında tromboemboli öyküsü

Jinekolojik / Obstetrik durumlar:

Servikal kanser ya da servikte prekanseröz lezyon

Gebeliğe bağlı sarılık öyküsü

Doğumdan sonra: Emziren annelerde doğumdan 6 ay sonra

Tanı konulmamış vajinal kanama

Meme hastalıkları:

Memede tanı konulmamış kitle

Kardiyovasküler durumlar:

Gebelikte hipertansiyon öyküsü ama ölçümle normal TA

Komplikasyonsuz kalp kapağı hastalıkları

Yüzeyel tromboflebit

Kronik hastalıklar:

Diyabet:: vasküler komplikasyonu yok

Safra kesesi hastalıkları : ameliyet edilmiş ya da belirtisiz

Orak hücreli anemi

Bilinen hiperlipidemisi olanlar (ağırlığına göre DSÖ III' de olabilir)

AIDS: ARV tedavisi alıyor

Griseofulvin kullanıyor

## **3. DSÖ III: Riskleri Yararlarından Fazla Olan Durumlar:**

Sigara içme ( 35 yaş ve üzerinde, günde 15'ten az sigara içenler)

Aurasız migren tipi baş ağrısı olanlar (35 yaş ve daha üzerinde ise) “KOK ilk başlarken”

Aurasız migren tipi baş ağrısı olanlar (35 yaş altında) “KOK devamında”

Jinekolojik / Obstetrik durumlar:

Doğumdan sonra: Emzirmeyen annelerde ilk 21 gün

Emziren annelerde doğum sonrası ilk 6 hafta-6 ay arası

Meme hastalıkları:

Geçirilmiş meme kanseri ( son 5 yıl içinde herhangi bir bulgu saptanmamışsa)

Kronik hastalıklar:

Geçmişte hipertansiyon öyküsü olanlar ancak halen TA ölçümü yapılamıyorsa (Gebelikte hipertansiyon öyküsü dahil)

TA ölçümü yapılabiliyor ve tam kontrol altında hipertansiyon

Hipertansiyon olguları: sistolik 140-159 mmHg ve diastolik 90-99 mmHg arası

Vasküler komplikasyonlu ya da 20 yıldır var olan diyabet

Safra kesesi hastalıkları (mevcut/tıbbi tedavi verilmiş)

Kombine oral kontraseptif kullanımına ikincil kolestazis öyküsü

Hafif derecede (kompanse) siroz

Rifampisin kullanımı

Antikonvülzan ilaç kullanımı ( fenitoin, karbamezepine, barbiturat, primidone, topiramate, oxcarbazepine)

Bilinen hiperlipidemisi olanlar (ağırlığına göre DSÖ II' de olabilir)

Arteriyel kardiyovasküler hastalıklar için çoklu risk faktörü varlığı ( ileri

yaş+sigara+diyabet+hipertansiyon gibi)

**4. DSÖ IV: Kullanılmaması Gereken Durumlar:**

Sigara içme : 35 ve üzerinde, günde 15 ve daha fazla sigara içenler

Auralı migren tipi baş ağrıları (herhangi bir yaşta)

Aurasız migren tipi baş ağrısı ( 35 ve üzeri yaşta) "KOK devamında"

Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:

Doğum sonrası: Emziren annelerde, doğum sonu ilk 6 hafta

Mevcut meme kanseri

Kronik hastalıklar:

Hipertansiyon olguları: Sistolik 160 mmHg ve üzeri, diastolik 100 mmHg ve üzeri

Vasküler hastalıklar

Tromboemboli (mevcut ya da geçirilmiş)

İskemik kalp hastalığı (mevcut ya da geçirilmiş)

İnme (serebrovasküler kaza öyküsü)

Komplikasyonlu kalp kapağı hastalıkları

Uzun süre hareketsiz kalmayı gerektiren büyük cerrahi müdahaleler

Aktif viral hepatit

Karaciğer tümörleri ( iyi ya da kötü huylu)

Şiddetli siroz (dekompanse)

Karaciğerde ağır fibrozis

Bilinen trombojenik mutasyon



**Kombine Enjekte Edilen Hormonal Kontraseptifler İçin  
Dünya Sağlık Örgütü Uygunluk Kriterleri (2004)**

**1. DSÖ I: Kullanılmasında Sakınca Olmayan Durumlar:**

Yaş < 40

Migren dışı baş ağrıları ( hafif veya şiddetli) “KOK ilk başlarken”

Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:

Nullipar/multipar

Doğumdan sonra (emzirmiyorsa, doğumdan 3 hafta sonra)

Düşükten sonra (1. trimester, 2. trimester ve acil septik abortustan sonra)

Gebeliğe bağlı diyabet

Servikal ektropion

Uterin fibroidler

Endometriyum kanseri

Over kanseri

İyi huylu over tümörleri( kistler dahil)

Mevcut ya da geçirilmiş PİH

Gestasyonel trofoblastik hastalık

Geçirilmiş ektopik gebelik

Endometriozis

Adet düzensizlikleri

Şiddetli dismenore

Geçirilmiş pelvik ameliyat

CYBE ( hepatit ve HIV dışındaki diğer CYBE'lar)

HIV pozitif ya da AIDS

Meme hastalıkları:

İyi huylu meme hastalıkları

Ailede meme kanseri öyküsü

Kardiyo vasküler durumlar:

Varis

Kronik hastalıklar:

Viral hepatit taşıyıcılığı

Tiroid hastalıkları (basit guatr, hipertiroidi, hipotiroidi)

Demir eksikliği anemisi

Epilepsi

Şistozomiazis

Tüberküloz

Sıtma

Talassemi

Depressif rahatsızlıklar

Antibiyotik kullanımı (rifampisin hariç)

Griseofulvin kullanımı

Hareketsiz kalmayı gerektirmeyen minör cerrahi müdahale

## **2. DSÖ II: Yararları Risklerinden Fazla Olan Durumlar:**

Yaş ≥ 40

Obesite (BMI 30 kg/m<sup>2</sup> ve daha fazla olanlar)

Sigara içme : 35 yaş altında ve sigara içenler

35 yaş ve üzerinde, günde 15 sigaradan az içenler

Aurasız migren tipi baş ağrısı olanlar , 35 yaş altında, "ilk başlarken"

Uzun süre hareketsiz kalmayı gerektirmeyen büyük cerrahi müdahale

1. derece akrabalarında tromboemboli öyküsü

Jinekolojik / Obstetrik durumlar:

Servikal kanser ya da servikte prekanseröz lezyon

Gebeliğe bağlı sarılık öyküsü

Doğumdan sonra: Emziren annelerde doğumdan 6 ay sonra

Tanı konulmamış vajinal kanama

Meme hastalıkları:

Memede tanı konulmamış kitle

Kardiyovasküler durumlar:

Gebelikte hipertansiyon öyküsü ama ölçümle normal TA

Komplikasyonsuz kalp kapağı hastalıkları

Yüzeyel tromboflebit

Kronik hastalıklar:

Diyabet:: vasküler komplikasyonu yok

Safra kesesi hastalıkları : (ameliyet edilmiş ya da belirtisiz, mevcut/tıbbi tedavi verilmiş)

Hafif derecede siroz (kompanse)

Orak hücreli anemi

Bilinen hiperlipidemisi olanlar (ağırlığına göre DSÖ III' de olabilir)

Gebeliğe ya da kombine oral kontraseptif kullanımına ikincil kolestazis öyküsü

Arteriyel kardiyovasküler hastalıklar için çoklu risk faktörü varlığı ( ileri

yaş+sigara+diyabet+hipertansiyon gibi)

Rifampisin kullanıyor

Antikonvülzan ilaç kullanımı ( fenitoin, karbamezepine, barbiturat, primidone, topiramate, oxcarbazepine)

## **3. DSÖ III: Riskleri Yararlarından Fazla Olan Durumlar:**

Sigara içme ( 35 yaş ve üzerinde, günde 15'ten fazla sigara içenler)

Aurasız migren tipi baş ağrısı olanlar (35 yaş ve daha üzerinde ise) " ilk başlarken"

Aurasız migren tipi baş ağrısı olanlar (35 yaş altında) " devamında"

Jinekolojik / Obstetrik durumlar:

Doğumdan sonra: Emzirmeyen annelerde ilk 21 gün

Emziren annelerde doğum sonrası ilk 6 hafta-6 ay arası

Meme hastalıkları:

Geçirilmiş meme kanseri ( son 5 yıl içinde herhangi bir bulgu saptanmamışsa)

Kronik hastalıklar:

Geçmişte hipertansiyon öyküsü olanlar ancak halen TA ölçümü yapılamıyorsa (Gebelikte hipertansiyon öyküsü dahil)

TA ölçümü yapılabiliyor ve tam kontrol altında hipertansiyon

Hipertansiyon olguları: sistolik 140-159 mmHg ve diastolik 90-99 mmHg arası

Karaciğerin iyi huylu tümörleri (adenoma)

Vasküler komplikasyonlu ya da 20 yıldır var olan diyabet

Karaciğerde ağır fibrozis, şiddetli derecede (dekompanse) siroz

Bilinen hiperlipidemisi olanlar (ağırlığına göre DSÖ II' de olabilir)

AIDS: ARV tedavisi alıyor

**4. DSÖ IV: Kullanılmaması Gereken Durumlar:**

Auralı migren tipi baş ağrıları (herhangi bir yaşta)

Aurasız migren tipi baş ağrısı ( 35 ve üzeri yaşta) "KOK devamında"

Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:

Gebelik

Doğum sonrası: Emziren annelerde, doğum sonu ilk 6 hafta

Mevcut meme kanseri

Kronik hastalıklar:

Hipertansiyon olguları: Sistolik 160 mmHg ve üzeri, diastolik 100 mmHg ve üzeri

Vasküler hastalıklar

Tromboemboli (mevcut ya da geçirilmiş)

İskemik kalp hastalığı (mevcut ya da geçirilmiş)

İnme (serebrovasküler kaza öyküsü)

Komplikasyonlu kalp kapağı hastalıkları

Uzun süre hareketsiz kalmayı gerektiren büyük cerrahi müdahaleler

Aktif viral hepatit

Karaciğer tümörleri (kötü huylu)

Vasküler komplikasyonlu ya da 20 yıldır var olan diyabet

Bilinen trombojenik mutasyon

## Sadece Progesteron İçeren Enjekte Edilen Hormonal Kontraseptifler İçin Dünya Sağlık Örgütü Uygunluk Kriterleri (2004)

### 1. DSÖ I: Kullanılmasında Sakınca Olmayan Durumlar:

Yaş 18-45  
Sigara içenler  
Obesite BMI 30 kg/m<sup>2</sup> ve daha fazla olanlar)  
Migren dışı baş ağrıları  
Uzun süre hareketsiz kalmayı gerektirmeyen büyük cerrahi müdahaleler  
Hareketsiz kalmayı gerektirmeyen minor cerrahi müdahaleler  
Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:  
Nullipar/multipar  
Doğumdan sonra : emzirmiyorsa, doğumdan hemen sonra  
: emziriyorsa, 6 hafta sonra  
Düşükten sonra (1. trimester, 2. trimester ve acil septik abortustan sonra)  
Gebeliğe bağlı kolestaz, diyabet  
Servikal ektropion  
Uterin fibroidler  
Endometriyum kanseri  
Over kanseri  
İyi huylu over tümörleri( kistler dahil)  
Mevcut ya da geçirilmiş PİH  
Gestasyonel trofoblastik hastalık  
Geçirilmiş ektopik gebelik  
Endometriozis  
Şiddetli dismenore  
Geçirilmiş pelvik ameliyat  
CYBH ( hepatit ve HIV dışındaki diğer CYBH'lar)  
HIV pozitif ya da AIDS  
Meme hastalıkları:  
İyi huylu meme hastalıkları  
Ailede meme kanseri öyküsü  
Kardiyo vasküler durumlar:  
Varis  
Ailede tromboemboli öyküsü  
Kalp kapağı hastalıkları ( komplike olan, olmayan)  
Yüzeyel tromboflebit  
Kronik hastalıklar:  
Depressif rahatsızlıklar  
Viral hepatit taşıyıcılığı  
Tiroid hastalıkları (basit guatr, hipertiroidi, hipotiroidi)  
Demir eksikliği anemisi  
Talassemi  
Orak hücreli anemi  
Epilepsi  
Şistozomiazis  
Tüberküloz  
Sıtma  
Antibiyotik kullanımı (rifampisin hariç)  
Griseofulvin kullanımı

## **2. DSÖ II: Yararları Risklerinden Fazla Olan Durumlar:**

Yaş "menarş-18 yaş, >45 yaş,  
Auralı migren tipi baş ağrısı olanlar, "ilk başlarken"  
Aurasız migren tipi baş ağrısı olanlar ,  
Jinekolojik / Obstetrik durumlar:  
Adet düzensizliği  
Servikal kanser ya da servikte prekanseröz lezyon  
Meme hastalıkları:  
Memede tanı konulmamış kitle  
Kardiyovasküler durumlar:  
Gebelikte hipertansiyon öyküsü ama ölçümle normal TA  
Hipertansiyon: sistolik 140-159 mmHg., diastolik 90-99 mmHg.  
Tromboemboli öyküsü  
Bilinen trombojenik mutasyon  
Kronik hastalıklar:  
Diyabet: vasküler komplikasyonu yok  
Safra kesesi hastalıkları  
Hafif derecede siroz (kompanse)  
Bilinen hiperlipidemisi olanlar  
Sadece progesteron içeren oral kontraseptif kullanımına ikincil kolestazis öyküsü  
Uzun süre yatmayı gerektiren majör cerrahi  
Rifampisin kullanıyor  
ARV tedavisi alıyor (AIDS)  
Antikonvülzan ilaç kullanımı ( fenitoin, karbamezepine, barbiturat, primidone, topiramate, oxcarbazepine)

## **3. DSÖ III: Riskleri Yararlarından Fazla Olan Durumlar:**

Auralı migren tipi baş ağrısı olanlar " devamında"  
Jinekolojik / Obstetrik durumlar:  
Doğumdan sonra: Emziren annelerde doğum sonrası ilk 6 hafta  
Tanı konulmamış vajinal kanama  
Meme hastalıkları:  
Geçirilmiş meme kanseri ( son 5 yıl içinde herhangi bir bulgu saptanmamışsa)  
Kronik hastalıklar:  
Hipertansiyon olguları: sistolik  $\geq 160$  mmHg ve diastolik  $\geq 100$  mmHg arası  
Vasküler komplikasyonlu ya da 20 yıldır var olan diyabet  
Mevcut ya da geçirilmiş iskemik kalp hastalığı  
Vasküler hastalıklar  
Tromboemboli  
İnme (serebro vasküler olay öyküsü)  
Aktif viral hepatit  
Şiddetli siroz (dekompanse)  
Karaciğerin tümörleri (iyi, kötü huylu)  
Karaciğerde ağır fibrozis,  
Arteriyel kardiyovasküler hastalıklar için çoklu risk faktörü varlığı ( ileri yaş+sigara+diyabet+hipertansiyon gibi)

## **4. DSÖ IV: Kullanılmaması Gereken Durumlar:**

Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:  
Gebelik  
Mevcut meme kanseri  
Kronik hastalıklar:  
Hipertansiyon olguları: Kan basıncı ölçülemiyorsa

## Levonorgestrel İmplant (Norplant) ve Etonogestrel İmplantların (Implanon) Dünya Sağlık Örgütü Uygunluk Kriterleri (2004)

### 1. DSÖ İ: Kullanılmasında Sakınca Olmayan Durumlar:

Yaş menarş-menopoz  
Sigara içenler  
Obesite (BMI 30 kg/m<sup>2</sup> ve daha fazla olanlar)  
Migren dışı baş ağrıları  
Uzun süre hareketsiz kalmayı gerektirmeyen büyük cerrahi müdahaleler  
Hareketsiz kalmayı gerektirmeyen küçük cerrahi müdahaleler  
Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:  
Nullipar/multipar  
Doğumdan sonra : emzirmiyorsa, doğumdan hemen sonra  
: emziriyorsa, 6 hafta sonra  
Düşükten sonra (1. trimester, 2. trimester ve acil septik abortustan sonra)  
Gebeliğe bağlı kolestaz, diyabet  
Servikal ektropion  
Uterin fibroidler  
Endometriyum kanseri  
Over kanseri  
İyi huylu over tümörleri( kistler dahil)  
Mevcut ya da geçirilmiş PİH  
Gestasyonel trofoblastik hastalık  
Geçirilmiş ektopik gebelik  
Endometriozis  
Şiddetli dismenore  
Geçirilmiş pelvik ameliyat  
CYBH ( hepatit ve HIV dışındaki diğer CYBH'lar)  
HIV pozitif ya da AIDS  
Meme hastalıkları:  
İyi huylu meme hastalıkları  
Ailede meme kanseri öyküsü  
Kardiyo vasküler durumlar:  
Varis  
1. derece akrabalarda tromboemboli öyküsü  
Kalp kapağı hastalıkları ( komplike olan, olmayan)  
Yüzeyel tromboflebit  
Gebelikte hipertansiyon öyküsü  
Tam kontrol altındaki hipertansiyon  
Hipertansiyon: sistolik: 140-159 mmHg, diastolik: 90-99 mmHg.  
Kronik hastalıklar:  
Depressif rahatsızlıklar  
Gebeliğe bağlı kolestaz, diyabet öyküsü  
Viral hepatit taşıyıcılığı  
Tiroid hastalıkları (basit guatr, hipertiroidi, hipotiroidi)  
Demir eksikliği anemisi  
Talassemi  
Orak hücreli anemi  
Epilepsi  
Şistozomiazis  
Tüberküloz  
Sıtma  
Antibiyotik kullanımı (rifampisin hariç)

## **2. DSÖ II: Yararları Risklerinden Fazla Olan Durumlar:**

Auralı migren tipi baş ağrısı olanlar, "ilk başlarken"  
Aurasız migren tipi baş ağrısı olanlar ,  
Jinekolojik / Obstetrik durumlar:  
Adet düzensizliği  
Servikal kanser ya da servikte prekanseröz lezyon  
Meme hastalıkları:  
Memede tanı konulmamış kitle  
Kardiyovasküler durumlar:  
Vasküler hastalıklar  
Geçirilmiş ancak şiddeti bilinmeyen hipertansiyon öyküsü  
Hipertansiyon: sistolik  $\geq 160$  mmHg., diastolik  $\geq 100$  mmHg.  
Tromboemboli öyküsü  
Bilinen trombojenik mutasyon  
Mevcut yada geçirilmiş iskemik kalp hastalığı "ilk başlarken"  
İnme: (geçirilmiş serebrovasküler olay)  
Kronik hastalıklar:  
Diyabet: vasküler komplikasyonu yok  
Safra kesesi hastalıkları  
Hafif derecede siroz (kompanse)  
Bilinen hiperlipidemisi olanlar  
Arteriyel kardiyovasküler hastalıklar için çoklu risk faktörü varlığı ( ileri yaş+sigara+diyabet+hipertansiyon gibi)  
Uzun süre yatmayı gerektiren majör cerrahi  
Griseofulvin kullanıyor  
ARV tedavisi alıyor (AIDS)

## **3. DSÖ III: Riskleri Yararlarından Fazla Olan Durumlar:**

Auralı migren tipi baş ağrısı olanlar " devamında"  
Jinekolojik / Obstetrik durumlar:  
Doğumdan sonra: Emziren annelerde doğum sonrası ilk 6 hafta  
Tanı konulmamış vajinal kanama  
Meme hastalıkları:  
Geçirilmiş meme kanseri ( son 5 yıl içinde herhangi bir bulgu saptanmamışsa)  
Kronik hastalıklar:  
Mevcut ya da geçirilmiş iskemik kalp hastalığı " devamında"  
Tromboemboli  
Aktif viral hepatit  
Ağır siroz (dekompanse)  
Karaciğerin tümörleri (iyi, kötü huylu)  
Antikonvülzan ilaç kullanımı ( fenitoin, karbamezepine, barbiturat, primidone, topiramate, oxcarbazepine)  
Rifampisin kullanımı

## **4. DSÖ IV: Kullanılmaması Gereken Durumlar:**

Hipertansiyon olguları: Kan basıncı ölçülemiyorsa  
Gebelik  
Mevcut meme kanseri

**Bakırlı Rahim İçi Araçlar İçin  
Dünya Sağlık Örgütü Uygunluk Kriterleri (2004)**

**1. DSÖ I: Kullanılmasında Sakınca Olmayan Durumlar:**

Yaş  $\geq$  20

Obesite (BMI  $\leq$  30 kg/m<sup>2</sup>)

Sigara içenler

Baş ağrıları ( migren dahil)

Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:

Multipar

Doğumdan sonra 4. hafta ve sonrası

Düşükten sonra (1. trimester düşükten sonra)

Preeklamsi öyküsü

Ektopik gebelik öyküsü

Geçirilmiş PEH (Sonrasında gebelik oluşmuş ve CYBE riski yoksa)

Adet düzensizlikleri (aşırı kanama olmayan)

İyi huylu over tümörleri( kistler dahil)

Prekanseroz servikal lezyonlar

Servikal ektropion

Uterin fibroid (uterin kavitede distorsiyon yok)

Meme hastalıkları:

İyi huylu meme hastalıkları

Ailede meme kanseri öyküsü

Meme kanseri (mevcut ya da geçirilmiş)

Kardiyo vasküler durumlar:

Tromboembolik hastalıklar (derin veya yüzeysel ven trombozu, pulmoner emboli)

Komplikasyonsuz kalp kapağı hastalıkları

Hipertansiyon

İskemik kalp hastalığı, serebrovasküler olay, inme

Hiperlipidemi

Kronik hastalıklar:

Aktif viral hepatit ve taşıyıcılığı

Tiroid hastalıkları (basit guatr, hipertiroidi, hipotiroidi)

Diabet (vasküler komplikasyonlu veya değil)

Şistozomiazis (Karaciğerde fibrozis olan ve olmayan)

Siroz (kompanse ve dekompanse)

Karaciğer tümörü

Tüberküloz (pelvis dışındaki)

Safra kesesi hastalığı

Gebeliğe bağlı veya KOK kullanımına bağlı kolestaz

Depressif rahatsızlıklar

Antibiyotik kullanımı (rifampisin ve griseofulvin dahil)

Antikonvülzan ilaç kullanımı ( fenitoin, karbamezepine, barbiturat, primidone,

topiramate, oxcarbazepine)

Sıtma

Gebelikte diyabet öyküsü

Çoklu risk faktörleri var (ileri yaş+sigara+DM+HT)

Trombojenik mutasyon var



**2. DSÖ II: Yararları Risklerinden Fazla Olan Durumlar:**

Yaş < 20  
Nullipar  
Doğum sonrası ilk 48 saat  
İkinci trimester düşük sonrası  
PEH öyküsü (sonrasında gebelik oluşmamışsa ve CYBE riski yoksa)  
CYBE (HIV, hepatit hariç diğerleri) (başlangıçta ve izlemde)  
Vajinit (Bakteriyel vajinozis, trikomonas vajiniti) (başlangıçta ve izlemde)  
CYBE açısından yüksek risk altında (DSÖ 3)  
HIV açısından yüksek risk altında  
HIV ile enfekte  
Aşırı uzun süren adet kanaması (düzenli veya düzensiz)  
Endometriozis  
Şiddetli dismenore  
Tanı konulmamış şiddetli vajinal kanama (izlemde)  
Komplikasyonlu kalp kapağı hastalıkları  
Talasemi  
Orak hücreli anemi  
Demir eksikliği anemisi  
Servikal stenoz, servikal laserasyon (RIA uygulamayı engelleyen)  
Anti Retro Viral (ARV) tedavisi alıyor (klinik durumu iyi)

**3. DSÖ III: Riskleri Yararlarından Fazla Olan Durumlar:**

Doğumdan sonra: 48 saat-4 hafta arası  
İyi huylu trofoblastik hastalık  
AIDS varlığı yada yüksek CYBE /HIV riski  
Over kanseri

**4. DSÖ IV: Kullanılmaması Gereken Durumlar:**

Gebelik  
Mevcut, aktif pürülan servisit, klamidy, gonore (başlangıçta)  
Düşük ya da doğum sonu sepsis  
Tanı konulmamış şiddetli vajinal kanama  
RIA'nın doğru uygulanmasını engelleyecek kadar bozulmuş uterin kavite  
Tedavi edilmemiş serviks, endometrium kanseri  
Kötü huylu trofoblastik hastalık  
Pelvik tüberküloz  
Mevcut, aktif PEH

**Levonorgestrel Salınlımlı (20 µg/24 saat) Rahim İçi Araçlar İçin  
Dünya Sağlık Örgütü Uygunluk Kriterleri (2004)**

**1. DSÖ I: Kullanılmasında Sakınca Olmayan Durumlar:**

Yaş  $\geq$  20  
Obesite (BMI  $\leq$  30 kg/m<sup>2</sup>)  
Sigara içenler  
Baş ağrıları (migren hariç)  
Jinekolojik / Obstetrik Durumlar:  
    Multipar  
    Doğumdan sonra 4. hafta ve sonrası  
    Düşükten sonra (1. trimester düşükten sonra)  
    Ektopik gebelik öyküsü  
    Hipertansiyon : tamamen kontrol altında  
    Hipertansiyon: sistolik 140-159 ve diastolik 90-99 mm Hg.  
    Gebelikte HT öyküsü  
Birinci derecede akrabalarda tromboembolik hastalık öyküsü  
Geçirilmiş minör ve majör cerrahi operasyon (Uzun süre yatmayı gerektirmeyen)  
Varisler  
Yüzeysel tromboflebit  
Komplikasyonsuz kalp kapağı hastalıkları  
Depressif rahatsızlıklar  
Adet düzensizlikleri (aşırı kanama olan veya olmayan)  
Aşırı uzun süren adet kanaması (düzenli veya düzensiz) (başlangıçta)  
rvisit, gonore, klamidya, hepatit ve HIV hariç diğerleri)  
Endometriozis  
İyi huylu over tümörleri( kistler dahil)  
Şiddetli dismenore  
Servikal ektropion  
İyi huylu meme hastalıkları  
Ailede meme kanseri öyküsü  
Uterin fibroid (uterin kavitede distorsiyon yok)  
Geçirilmiş PEH (Sonrasında gebelik oluşmuş ve CYBE riski yoksa)  
    Kronik hastalıklar:  
    Sıtma  
    Aktif viral hepatit taşıyıcılığı  
    Tiroid hastalıkları (basit guatr, hipertiroidi, hipotiroidi)  
    Gebelikte diyabet öyküsü  
    Şistozomiazis (Karaciğerde fibrozis olan ve olmayan)  
    Tüberküloz (pelvis dışındaki)  
    Gebeliğe bağlı kolestaz  
    Talasemi  
    Orak hücreli anemi  
    Demir eksikliği anemisi  
    Antibiyotik kullanımı (rifampisin ve griseofulvin dahil)  
    Antikonvülzan ilaç kullanımı ( fenitoin, karbamezepine, barbiturat, primidone, topiramate, oxcarbazepine)

## **2. DSÖ II: Yararları Risklerinden Fazla Olan Durumlar:**

Yaş < 20  
Nullipar  
Hipertansiyon öyküsü var ama değerlendirilemiyor  
Hipertansiyon: sistolik  $\geq 160$  ve diastolik  $\geq 100$  mm Hg.  
Vasküler hastalıklar  
Tromboembolik hastalık öyküsü (derin veya yüzeysel ven trombozu, pulmoner emboli)  
Geçirilmiş majör cerrahi operasyon (Uzun süre yatmayı gerektiren)  
Trombojenik mutasyon var  
Geçirilmiş ve mevcut İskemik kalp hastalığı, serebrovasküler olay, inme (başlangıçta)  
Hiperlipidemi  
Komplikasyonlu kalp kapağı hastalıkları  
Migren tipi baş ağrısı (herhangi bir yaş, auralı veya değil) (başlangıçta)  
Aşırı uzun süren adet kanaması (düzenli veya düzensiz) (izlemde)  
Tanı konulmamış şiddetli vajinal kanama (izlemde)  
Prekanseroz servikal lezyonlar  
Memede henüz tanı konulmamış kitle varlığı  
Over kanseri (izlemde)  
İkinci trimester düşük sonrası  
PEH öyküsü (sonrasında gebelik oluşmamışsa ve CYBE riski yoksa)  
Mevcut, aktif PEH (izlemde)  
CYBE (pürülan servisit, klamidya enfeksiyonu, gonore) (izlemde)  
CYBE (HIV, hepatit hariç diğerleri) (başlangıçta ve izlemde)  
Vajinit (Bakteriyel vajinozis, trikomonas vajiniti) (başlangıçta ve izlemde)  
CYBE açısından yüksek risk altında (DSÖ 3)  
HIV açısından yüksek risk altında  
HIV ile enfekte  
Diabet (vasküler komplikasyonlu veya değil)  
Safra kesesi hastalığı  
KOK kullanımına bağlı kolestaz  
Siroz (kompanse)  
Servikal stenoz, servikal laserasyon (RIA uygulamayı engelleyen)  
ARV tedavisi alıyor (klinik durumu iyi)  
Çoklu risk faktörleri var (ileri yaş+sigara+DM+HT)

## **3. DSÖ III: Riskleri Yararlarından Fazla Olan Durumlar:**

Doğum sonrası ilk 48 saat  
Doğumdan sonra: 48 saat-4 hafta arası  
Mevcut aktif tromboembolik hastalık (derin veya yüzeysel ven trombozu, pulmoner emboli)  
Geçirilmiş ve mevcut İskemik kalp hastalığı (izlemde)  
Migren tipi baş ağrısı (herhangi bir yaş, auralı veya değil) (izlemde)  
İyi huylu trofoblastik hastalık  
Geçirilmiş ve son 5 yıldır bulgusu olmayan meme kanseri  
Over kanseri (başlangıçta)  
AIDS varlığı yada yüksek CYBE /HIV riski  
Aktif viral hepatit  
Dekompanse siroz  
Karaciğer tümörleri (İyi ve kötü huylu)

**4. DSÖ IV: Kullanılmaması Gereken Durumlar:**

Gebelik  
Mevcut, aktif pürülan servisit, klamidya, gonore (başlangıçta)  
Düşük ya da doğum sonu sepsis  
Tanı konulmamış şiddetli vajinal kanama (başlangıçta)  
Uterin fibroid (uterin kavitede distorsiyon var)  
Tedavi edilmemiş serviks, endometrium kanseri  
Kötü huylu trofoblastik hastalık  
Mevcut meme kanseri  
Pelvik tüberküloz  
Mevcut, aktif PEH (başlangıçta)  
CYBE (pürülan servisit, klamidya enfeksiyonu, gonore) (başlangıçta)

## Dünya Sağlık Örgütü, Gönüllü Cerrahi Sterilizasyon ile İlgili Kriterler<sup>4</sup>:

### KADIN CERRAHİ STERİLİZASYONU

#### DSÖ A : İşlemin Rutin Koşullarda Yapılmasına Hiç Bir Engelin Olmadığı Durumlar:

Parite Nullipar/hiç doğum yapmamış Multipar/doğum yapmış
Emzikli
Lohusa Doğum sonu ilk 7 gün içinde Doğum sonu 42 gün ve sonrasında
Hafif pre-eklampsi "Komplikasyonsuz" Düşükten sonra
Geçmiş ektopik gebelik öyküsü
Sigara içme
Gebelikte yüksek kan basıncı öyküsü (halen normal kan basıncı)
Derin Ven Trombozu / pulmoner emboli Birinci derece akrabalarında Derin Ven Trombozu / pulmoner emboli öyküsü Derin Ven Trombozu / pulmoner emboli öyküsü (*İşlem sonrasında, hızlı ayağa kaldırma önerilir)
Bilinen Trombojenik Mutasyon
Büyük cerrahi ameliyatlar Ameliyat sonrasında ayağa kalkma gecikmemişse,
Küçük cerrahi ameliyatlar Yatak istirahati gerektirmeyenler
Varis
Yüzeyel tromboflebit
Hiperlipidemi
Baş ağrısı Migren dışı hafif ve ciddi baş ağrısı Migren
Vajinal kanama Fazla olmayan düzensiz adet görme Çok ve uzamış kanama düzeni
Kistler dahil, iyi huylu over tümörleri
Ciddi dismenore
İyi huylu gestasyonel trofoblastik hastalık
Servikal ektropiyon
Servikal İntraepitelyal Neoplazi (CIN)
Pelvik inflamatuvar hastalık Geçmiş PID öyküsü ( CYBE için halen risk yok) Sonraki gebelikle birlikte

<sup>4</sup> Surgical sterilization procedures , "Medical Eligibility Criteria for Contraceptive Use" Third Edition 2004, Reproductive Health and Research WORLD Health Organization, Geneva.

**DSÖ A : İşlemin Rutin Koşullarda Yapılmasına Hiç Bir Engelin Olmadığı Durumlar:**

Meme hastalıkları

Tanı konulmamış kitle

İyi huylu meme hastalığı

Ailede kanser öyküsü

Geçmiş kanser öyküsü, son beş yıldır hastalık bulgusu yok

Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar

Diğer CYBE varlığı (HIV, hepatit, klamidya, gonore ve pürülan servisit hariç)

Vajinit (trikomonas vajinalis ve bakteriyel vajinozis dahil)

CYBE için yüksek riskli durumlar

HIV

HIV için yüksek risk grubunda

HIV ile enfekte

Komplike olmayan şistozomiyazis

Tüberküloz (Pelvis dışı)

Sıtma

Diyabet

Gestasyonel diyabet öyküsü

Basit Guatr

Safra kesesi hastalığı

Kolesistektomi ile tedavi edilmiş, semptomatik

İlaçla tedavi edilmiş, semptomatik

Asemptomatik

Kolestaz öyküsü

Gebelikle ilişkili

Geçmiş, kombine oral kontraseptif kullanımı ile ilişkili

Viral hepatit taşıyıcı

Sezaryen ile aynı zamanda uygulama

**DSÖ C : İşlemin Ek Hazırlıklar Ve Önlem Alındıktan Sonra Yapılabileceği Durumlar:**

Gençler

Obesite

BMI  $\geq$  30 kg/m<sup>2</sup>

Hipertansiyon

Tam kontrol altında

Sistolik 140-159, diastolik 90-99

İskemik kalp hastalığı öyküsü

İnme (serebrovasküler kaza öyküsü)

Kalp kapak hastalığı (komplike olmayan)

Epilepsi

Depresif hastalıklar

Mevcut meme kanseri

Uterusta fibroidler (uterin kavitede distorsiyon yapan/yapmayan)

Pelvik inflamatuvar hastalık

Son gebelikle birlikte olmayan

Şistozomiyazis (Karaciğerde fibrozis)

Vasküler komplikasyonları olmayan diyabet (insülin bağımlı/insülin bağımsız)

Kompanse, hafif siroz

İyi huylu karaciğer tümörü (adenoma)

Malign karaciğer tümörü (hepatoma)

**DSÖ C : İşlemin Ek Hazırlıklar Ve Önlem Alındıktan Sonra Yapılabileceği Durumlar:**

Hipotiroidi  
Talassemi  
Orak hücreli anemi

Demir eksikliği anemisi  
Hb  $\geq 7 < 10$  g/dl

Diyafram hernisi  
Böbrek hastalığı  
Ciddi beslenme bozuklukları  
Batın veya pelviste ameliyat öyküsü  
Batın içi diğer ameliyatlara aynı zamanda uygulama ( isteğe bağlı)

**DSÖ D : İşlemin Ertelenmesi Önerilen Durumlar  
(Söz konusu tıbbi durum, işlem öncesinde tedavi edilmeli, ortadan kalkmalı, ardından işlem uygulanmalıdır.)**

Gebelik  
Lohusalık  
Doğum sonu 7-41. günlerde  
Ciddi pre-eklamsi / eklamsi  
24 saat ve daha uzun süren membran rüptürü  
Puerparal sepsis  
Ciddi antepartum / postpartum kanama  
Doğum esnasında genital yolda ciddi travma (servikal, vajinal yırtık)

Düşükten sonra:  
Post abortal sepsis veya ateş  
Ciddi post abortal kanama  
Düşük esnasında genital yolda ciddi travma (servikal, vajinal yırtık)  
Akut hematometra

Derin Ven Trombozu / pulmoner emboli varlığı  
Yataktan kalma süresi uzamış büyük ameliyatlara  
İskemik kalp hastalığı varlığında  
Açıklanamayan vajinal kanama (değerlendirilmeden önce..)  
Malign gestasyonel trofoblastik hastalık  
Servikal kanser  
Endometrial kanser  
Ovaryumda kanser  
Pelvik İnflamatuar hastalık varlığında  
Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar:  
Pürülan servisit, klamidya, gonore varlığında  
Safrakesesi hastalığı varlığında  
Aktif viral hepatit  
Demir eksikliği anemisi ( $< 7$  g/dl Hb)  
Batın derisinde lokal enfeksiyon  
Akut bronşit, pnömöni  
Sistemik enfeksiyon veya gastroenterit  
Batın içi diğer ameliyatlara aynı zamanda uygulama:  
Danışmanlık yapılmadan, acil durumlarda  
Enfeksiyon varsa

**DSÖ S : Özel İlgı Gerektiren Durumlar:**

**(Deneyimli uzman hekim ve personelin bulunduğu merkeze sevk edilmelidir)**

Doğum sonu:

Uterus rüptürü, uterus perforasyonu

Düşük sonu:

Uterus rüptürü

Kardiyovasküler hastalık:

İleri yaş, diyabet, hipertansiyon ve sigara gibi çoklu risk faktörleri olduğunda

Hipertansiyon:

Sistolik  $\geq 160$  mmHg, diastolik  $\geq 100$  mm Hg

Vasküler hastalık

Komplike kalp kapak hastalığı ( pulmoner hipertansiyon, atriyal fibrilasyon v.b)

Endometriozis

AIDS

Pelvik tüberküloz

Nefropati, retinopati, nöropatili diyabet

Vasküler hastalıklarla birlikte veya 20 yıldan uzun süreli diyabet

Hipertiroidi

Ciddi, dekompanse siroz

Koagulasyon bozukluklarında

Kronik; astma, bronşit, amfizem, akciğer enfeksiyonu

Önceki ameliyatlar veya enfeksiyon nedeni ile uterus yapışıklığı

Karın duvarı hernisi, umbilikal herni



## ERKEK CERRAHİ STERİLİZASYONU

<b>DSÖ A : İşlemin Rutin Koşullarda Yapılmasına Hiç Bir Engelin Olmadığı Durumlar:</b>
HIV yüksek riski altında / HIV ile enfekte Orak hücreli anemi
<b>DSÖ C : İşlemin Ek Hazırlıklar Ve Önlem Alındıktan Sonra Yapılabileceği Durumlar:</b>
Gençler Depresif rahatsızlıklar Diyabet Geçirilmiş skrotal travma Büyük varikozel Büyük hidrosel Kriptorşizm
<b>DSÖ D : İşlemin Ertelenmesi Önerilen Durumlar:</b> <b>(Söz konusu tıbbi durum, işlem öncesinde tedavi edilmeli, ortadan kalkmalı, ardından işlem uygulanmalıdır.)</b>
Skrotal deri enfeksiyonu Aktif CYBE varlığı Balanit Epididimit Orşit Sistemik enfeksiyon veya gastroenterit Filariyazis, elefantiyazis Scrotum içinde kitle
<b>DSÖ S : Özel İlgi Gerektiren Durumlar:</b> <b>(Deneyimli uzman hekim ve personelin bulunduğu merkeze sevk edilmelidir)</b>
AIDS Koagülasyon bozuklukları İnguinal herni

## KAYNAKLAR

1. CS/ÜS Hizmet-içi Eğitim Modülleri, Türkiye Üreme Sağlığı Programı, T.C. Sağlık Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu İşbirliği Programı, Ankara, Türkiye, 2005
2. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi, Cilt I: Aile Planlaması ve Üreme Sağlığı, T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara 2005
3. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi, Cilt II: Kontraseptif Yöntemler, T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara 2005
4. Hatcher R.A., Trussell J., Stewart F., Cates Jr. W., Stewart G.K., Guest F., Kowal D., Contraceptive Technology, Seventeenth Revised Edition, Ardent Media Inc., New York, 1998